

EFEKTY UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWE ZAJĘĆ

Kierunek: **Filologia polska**

Poziom studiów: **studia drugiego stopnia**

Nazwa zajęć: **Badania literackie II**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. w sposób pogłębiony i usystematyzowany przedstawia wiedzę o kierunkach w badaniach literackich XIX, XX i XXI wieku

2. omawia towarzyszące im koncepcje teoretyczne, używając w tym celu terminologii specjalistycznej.

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje różne perspektywy badawcze w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich

2. stosuje wybrane teorie i metody we własnym projekcie badawczym, uzasadniając ich przydatność,

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych,

2. ma głęboką świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich.

3. krytycznie wartościuje znaczenie i przydatność różnych perspektyw badawczych w analizie i interpretacji utworów oraz innych zjawisk literackich

Treści programowe dla zajęć:

Związki refleksji literaturoznawczej z innymi dziedzinami humanistyki (XIX, XX i XXI wiek) – wprowadzenie.

Przełom romantyczny (wczesnoromantyczne koncepcje poezji i języka poetyckiego, programy, manifesty, polemiki) i koncepcja korespondencji sztuk a myśl teoretyczna i filozoficzna o literaturze.

Romantyczne koncepcje teoretycznoliterackie i estetyczne – jenajczycy, Hegel, romantyczna hermeneutyka (Schleiermacher i inni), teorie powieści. Ich polska recepcja w XIX wieku oraz wpływ na późniejsze teorie.

Pozytywistyczne teorie literatury (i kultury): biografizm, genetyzm, socjologizm, psychologizm, ewolucjonizm, nomotetyzm.

Przełom antypozytywistyczny: symbolizm i ekspresjonizm wczesnego modernizmu, idiografizm, hermeneutyka Diltheya, filozofie życia, intuicjonizm Bergsona.

XX i XXI-wieczne teorie i metodologie wobec romantyzmu, pozytywizmu i modernizmu: psychoanaliza, krytyka tematyczna, warszawska szkoła idei, dekonstrukcja, feminizm, postkolonializm. Kulturowa teoria literatury oraz francuska genetyka tekstów i krytyka genetyczna (eksplorowanie wielkich spuścizn literackich dziewiętnastowiecznych pisarzy).

Ujęcia ergocentryczne w badaniach literackich XX wieku – charakterystyka ogólna (analiza formalna i strukturalna, close reading, krytyka tematyczna, sztuka interpretacji, ujęcia archetypowe i mitogenetyczne).

Fenomenologiczna koncepcja słowa, percepcji i dzieła literackiego.

Orientacja strukturalno-semiotyczna w badaniach nad literaturą i kulturą (ze szczególnym uwzględnieniem dorobku polskiego).

Koncepcje teoretyczne Michela Foucaulta i ich znaczenie dla humanistyki współczesnej.

Dekonstrukcja i dekonstrukcjonizm w kontekście poststrukturalizmu; ich aspekt antropologiczno-społeczny.

Psychoanaliza i neopsychoanaliza w badaniach literackich.

Epoka „zwrotów” (lingwistyczny, narratywistyczny, performatywny, kulturowy, etyczny i in.) w humanistyce współczesnej i jej przejawy na gruncie badań literackich – charakterystyka ogólna i wybrane nurty.

Postkolonializm w badaniach literackich; polskie badania dyskursów postzależnościowych.

Krytyka feministyczna, studia genderowe i teoria queer w badaniach literackich.

Posthumanizm i postsekularyzm w literaturoznawstwie przełomu XX i XXI wieku.

Nazwa zajęć: **Kultura wobec prawa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. definiuje i porównuje pojęcia z zakresu metodologii badań literackich i poetyki, filozofii, socjologii, ekonomii, nauk prawnych, stosując terminologię poprawnie i zgodnie z przeznaczeniem

2. przedstawia syntezę historycznoliteracką oraz krytycznoliteracką uwzględniającą wybrane koncepcje powiązania historii literatury nowoczesnej i prawa (np. plagiat, cenzura, autorstwo)
3. określa sytuację prawną krytyka literackiego, kuratora literatury, animatora literatury oraz twórcy literatury
4. wskazuje społeczne skutki przemiany prawa w powiązaniu z kulturą (np. prawa autorskiego i publikacji w otwartym dostępie)
5. rekonstruuje argumenty różnych stron analizowanych sporów, z odwołaniem do przepisów prawnych

w zakresie umiejętności:

1. interpretuje powiązania pomiędzy literaturą i kulturą a historią i życiem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy prawnej
2. dokonuje krytycznej analizy stanowisk różnych stron analizowanych sporów, z odwołaniem do przepisów prawnych
3. samodzielnie przygotowuje prezentację stanowiska, merytoryczną argumentację; bierze udział w dyskusji oraz ją moderuje

Treści programowe dla zajęć:

Wybrane koncepcje socjologii i filozofii prawa (aspekt kultury)

Literatura nowoczesna i prawo w perspektywie historycznej

Studia przypadków sztuki polskiej po 1989 roku, które miały implikacje prawne

Podstawowe aspekty prawa polskiego powiązane z kulturą

Podstawowe aspekty prawa powiązane z kulturą - perspektywa internetu

Nazwa zajęć: **Laboratorium literatury: XIX wiek**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. omawia dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski oraz sytuuje je w procesie rozwojowym literatury rodzimej i na tle literatury powszechnej oraz w relacjach z ówczesną kulturą, nauką, wydarzeniami historycznymi, kontekstami biograficznymi, przemianami w sferze idei, a także cywilizacyjnymi i obyczajowymi
2. omawia przemiany języka literatury (od wczesnego romantyzmu po pierwsze próby futurystyczne) oraz form literackich
3. charakteryzuje dziewiętnastowieczną estetykę, w tym o związku literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z innymi sztukami

w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretować dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z uwzględnieniem kontekstów określonych w efekcie W1
2. posiada umiejętność analizowania elementów uniwersalnych i cech wyjątkowych (rodzimych) w literaturze polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski, a także potrafi wskazać i zanalizować przykłady obecności kultury wymienionych okresów w wieku XX i XXI
3. potrafi dostrzec i skomentować egzystencjalny wymiar literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski
4. posiada umiejętność sporządzenia pracy pisemnej związanej tematycznie z literaturą romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski

w zakresie kompetencji społecznych:

1. krytycznie ocenia odbierane treści i jest gotów poszerzać swoją wiedzę
2. docenia dorobek poprzednich epok, jest gotów do zachęcania innych do ich poznania

Treści programowe dla zajęć:

Dzieła literatury polskiej epok romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski w ich usytuowaniu w procesie rozwojowym literatury rodzimej i na tle literatury powszechnej; szczegółowy przebieg procesu historycznoliterackiego w latach 1795-1918: formacje, epoki, kierunki, prądy, style na szerokim tle przekształceń kultury i różnorodnych zjawisk z jej dziejów, takich jak odkrycia geograficzne i naukowe, ewolucjonizm, scjentyzm, teorie paranaukowe, magnetyzm, ezoteryzm, ruchy religijne, narodowe, polityczne, społeczne, emancypacyjne, organicyzm, utylitaryzm, pragmatyzm, socjalizm, neurotyzm, dekadentyzm i in.

Indywidualna, grupowa, pokoleniowa, narodowa świadomość twórcza wobec mód, prądów, ideologii, ruchów uniwersalistycznych (lokalność, regionalizm, krajowość, różne postacie patriotyzmu, panslawizm, pangermanizm, europejskość, kosmopolityzm, internacjonalizm, „wszechświatowość”).

Aspekty literackie dziewiętnastowiecznej geografii kulturowej. Zróżnicowanie terytorialne literatury ze względu na przynależność państwową i status polityczny (poszczególne zabory, ziemie zabrane), literatura krajowa; literatura emigracyjna; literatura zsyłkowa. Gruntowny obraz życia literackiego,

ośrodków i instytucji (m.in. czasopisma, kawiarnie literackie, polonistyki uniwersyteckie) romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski.

Przemiany języka literatury – od wczesnego romantyzmu po pierwsze próby futurystyczne; poszerzenie skali wyrazowej, język literatury a teorie pochodzenia języka, utopia języka pierwotnego; koncepcja metasłowa; ekspansja języka naukowego; absorpcja idiolektów i dialektów, spory o stosunek języka literackiego do gwar, upotocznienie; poszukiwania lingwistyczne u progu Młodej Polski i ich dalsze konsekwencje; wirtuozeria językowa, język poetycki jako antyteza języka potocznego; język publicystyki a język krytyki i jego różnicowanie się; język a forma literacka; reakcja na cenzurę, rozwój języka ezopowego a literatura.

Przemiany form literackich w porządku ewolucji i zerwania; romantyczne źródła idei oryginalności w sztuce, reakcje na nią i reinterpretacje; zmiany w rozumieniu generalistów takich, jak poezja i proza; zjawiska liryzacji prozy, dramatyzacji i epizacji liryki, hybrydyczność rodzajowa i gatunkowa; dekompozycja i próby rekonstruowania poetyki klasycznej; nowe gatunki, style, terminy; zdobycze naukowe a poszukiwania formalne w literaturze; powieść eksperymentalna; rozkwit literatury popularnej i służebnej i jej zróżnicowanie formalne; ekspansja tzw. „izmów” w 2 połowie XIX wieku; rozwój krytyki literackiej i artystycznej oraz eseistyki filozoficzno-estetycznej; fragmentaryczność a totalność dzieła sztuki; koncepcja dzieła otwartego a dążenie do zwartości kompozycyjnej; liryka czysta i poezja dyskursywna.

Przejawy synkretyzmu: romantyczny i młodopolski synkretyzm gatunkowy oraz towarzyszące mu procesy, ewolucja gatunków synkretycznych i jej uwarunkowania; romantyczny egzotyzm a młodopolski synkretyzm kulturowy; dziewiętnastowieczna myśl porównawcza, komparatyzm mitologiczny i religijny. Przemiany dziewiętnastowiecznej estetyki; pogłębiona charakterystyka szkół literackich, tendencji, prądów; ich zmienność i trwałość; sentymentalizm, gotycyzm, romantyzm, realizm, naturalizm, parnasizm, symbolizm, ekspresjonizm, franciszkanizm, odrodzenie klasyczne.

Wielopłaszczyznowe związki literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski z innymi sztukami (np. malarstwo, rzeźba, muzyka, teatr, opera, film); malarskość, a zwłaszcza muzyczność literatury; teorie i praktyki korespondencji, syntezy i separacji sztuk; zjawisko synestezji.

Biografie twórcze wybitnych pisarzy czasów porozbiorowych wobec przemian obyczajowych, cywilizacyjnych, duchowych świadomościowych; zagadnienia identyfikacji narodowej, apostazji, konwersji; pokolenia literackie i przeżycie pokoleniowe; ugrupowania literackie, koła, koterie, kluby, cyganerie.

Egzystencjalny wymiar literatury romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski (literatura jako wyraz doświadczenia egzystencjalnego, paratenetyka, literatura a etyka).

Historia jako determinanta i kontekst zjawisk literackich w okresie porozbiorowym (konspiracja, irredenta, karbonaryzm, wolnomyślicielstwo, rewolucja społeczna, narodnictwo, socjalizm, ruch narodowy, liberalizm, tradycjonalizm, młodokonserwatyzm, anarchizm); literatura jako wyraz przeżyć zbiorowych oraz źródło wzorców społecznych, katalizator procesu samouświadomienia narodowego, postaw patriotycznych lub różnych form buntu.

Literatura wobec koncepcji historycznych i historiozoficznych; historyzm romantyczny i eklektyzm; medievalizm dziewiętnastowieczny, renesansyzm, sarmatyzm, katastrofizm.

Romantyzm jako stan badań i stan świadomości; romantyczne i młodopolskie lektury Miłosza, Różewicza, Rymkiewicza; argumenty za i przeciwzmierzchowi paradygmatu romantycznego; pozytywizm i Młoda Polska w koncepcjach badawczych i strategiach ideologicznych; geneza legendy młodopolszczyzny; pojęcie dziewiętnastowieczności wobec pojęcia modernizmu.

Praca pisemna dotycząca literatury romantyzmu, pozytywizmu lub Młodej Polski, przygotowana zgodnie z regułami wybranej formy naukowej (recenzji naukowej, konspektu, biogramu, kalendarium adnotowanego lub in.)

Nazwa zajęć: **Badania językoznawcze**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje przedmiot badań językoznawczych, perspektywy, z jakich jest on ujmowany w opisie naukowym, pragmatykę językoznawczego postępowania badawczego oraz jego metody

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zdefiniować przedmiot i cel własnych badań językoznawczych

2. potrafi wyszukiwać i dobrać źródła i informacje, dokonać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji, aby po twórczym przetworzeniu z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej wprowadzać tak pozyskane dane do własnych prac, sformułowanych w stylu funkcjonalnym polszczyzny adekwatnym do wymogów stawianych pracom naukowym

3. potrafi dokonać samodzielnej, krytycznej lektury tekstów naukowych i dyskutować z proponowanymi w nich rozwiązaniami badawczymi
4. potrafi przygotować konspekt własnej pracy badawczej z zakresu językoznawstwa (np. artykułu naukowego, wystąpienia konferencyjnego, pracy magisterskiej)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do uznania znaczenia wiedzy dla rozwiązywania problemów badawczych

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie w istotę badań językoznawczych – interpretacja i wartościowanie jako cechy nauk humanistycznych; pojęcie i typy paradygmatu badawczego językoznawstwa; językoznawstwo wewnętrzne i zewnętrzne; podejście diachroniczne, synchroniczne, panchroniczne

Pragmatyka językoznawczego postępowania badawczego – hipoteza (uzasadnianie trafności sformułowania hipotezy; weryfikacja i falsyfikacja hipotez naukowych), twierdzenie (dowodzenie twierdzenia); procedury dedukcyjne, procedury indukcyjne; definiowanie, klasyfikowanie; podejście idiograficzne i nomotetyczne; analogia i anomalia; pojęcie prawa językowego, jego bezwyjątkowość

Metody kwantytatywne w badaniach językoznawczych

Metody językoznawstwa korpusowego

Prakseologia językoznawczej pracy naukowej – formułowanie tematu, stawianie hipotezy, polemika z alternatywnymi hipotezami (ekscerpty bibliograficzne); kompletowanie (wiarygodnych) danych empirycznych; konsultowanie źródeł materiału; ekscerpty leksykograficzne, tekstowe, zapisy języka mówionego, ankiety; internetowe źródła informacji naukowej (korpusy tekstowe, słowniki, portale); dobór procedury badawczej; analiza zebranego materiału (podział logiczny, klasyfikacja dychotomiczna, ekwipolentna, wielostopniowa, typologia); formułowanie twierdzenia na podstawie wyników analizy; uwzględnianie bądź krytyka wcześniejszych twierdzeń innych badaczy

Formy publikacji wyników badań – rozprawa naukowa (np. praca magisterska), artykuł naukowy, abstrakt, wystąpienie konferencyjne (referat) i ich struktura

Nazwa zajęć: Historia inscenizacji operowych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wymienia i charakteryzuje główne koncepcje i style inscenizacyjne w dziejach europejskiego teatru operowego oraz wyjaśnia zmieniające się funkcje i znaczenia poszczególnych modeli inscenizacyjnych w historii teatru operowego

2. omawia dominanty estetyczne i ideowe w inscenizacjach operowych poszczególnych epok, wskazuje i charakteryzuje najważniejszych twórców teatru operowego

w zakresie umiejętności:

1. właściwie stosuje specjalistyczną terminologię dotyczącą teatru operowego ze szczególnym uwzględnieniem założeń koncepcyjnych jego warstwy wizualnej

2. używa interdyscyplinarnych metod badawczych do analizy dzieł teatru operowego

3. potrafi dokonać samodzielnie i w zespole badawczym analizy wskazanych materiałów ikonograficznych, porównując różne ujęcia wybranego motywu wizualnego w inscenizacjach różnych epok

4. posługując się tekstem naukowym, streszcza i przedstawia jego tezy, stosując je do własnych analiz

5. dokonuje analizy i proponuje interpretację współczesnej inscenizacji operowej odnoszącej się do rozwiązań wizualno-scenicznych osadzonych w omawianych nurtach teatralnej tradycji

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykazuje się odpowiedzialnością za zachowanie i rozwój kultury

Treści programowe dla zajęć:

Główne tendencje inscenizacyjne w teatrze operowym różnych epok

Organizacja przestrzeni w teatrze operowym różnych epok

Ideowe, estetyczne i kulturowe konteksty inscenizacji różnych epok

Twórcy i odbiorcy inscenizacji operowych. Elementy życia teatralnego

Struktura dzieła operowego i jej przemiany w inscenizacjach operowych różnych epok

Gatunki teatru operowego a sztuka widowiskowa

Najważniejsi twórcy teatru operowego różnych epok, ich dzieła i koncepcje inscenizacyjne

Postacie, motywy, wątki, problemy – powtarzalność, zmienność i typy nawiązań w inscenizacjach operowych różnych epok

Współczesne inscenizacje dawnych oper i ich związki z tradycją teatralną

Nazwa zajęć: Diagnoza i terapia afazji u osób dorosłych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posługuje się podstawową terminologią z zakresu afazjologii
2. definiuje, opisuje zaburzenia o typie afazji
3. porównuje zaburzenia afatyczne z innymi zaburzeniami języka i mowy

w zakresie umiejętności:

1. przygotowuje diagnozę zaburzeń mowy o typie afazji
2. buduje program terapii zaburzeń afatycznych

Treści programowe dla zajęć:

Wyjaśnienia terminologiczne: afazja, dyzartria, diagnoza różnicowa afazji

Symptomatologia zaburzeń afatycznych

Metody diagnozowania afazji

Różne klasyfikacje afazji, medyczne, językoznawcze, psychologiczne

Metody rehabilitacji zaburzeń afatycznych

Nietypowe formy afazji, afazje podkorowe, skrzyżowane, transkorowe, przewodzenia, PPA

Testy do badania afazji, m.in. Test Bostoński, Boston Naming Test

Nazwa zajęć: Tradycje i dyskursy nowoczesności

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. określa granice nowoczesności i wskazuje jej cechy konstytutywne
2. przedstawia i omawia pola sporu o charakter i cechy nowoczesności
3. rozpoznaje i omawia formę dyskursów kluczowych dla nowoczesności
4. potrafi przedstawić odzwierciedlające się w literaturze idee, koncepcje, prądy, ruchy znaczące dla nowoczesności
5. omawia wczesne, przednowoczesne tradycje nowoczesności
6. przedstawia ewolucję zjawisk literackich i kulturowych dokonującej się w obrębie formacji nowoczesnej, począwszy od XVIII wieku, przez wiek XIX aż po XX

w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretacyjnie wykorzystać wiedzę zdobytą podczas zajęć

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma wysoko rozwiniętą świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych

Treści programowe dla zajęć:

Różne teorie i wyznaczniki nowoczesności, spór o jej granice i cechy konstytutywne; dialektyka Oświecenia; nowoczesność romantyczna, estetyka Baudelaire'a, pozytywizm i Młoda Polska a nowoczesność, nowoczesność i awangarda; infrastruktura i „logika kulturowa”

Problem rozumu i racjonalności jako kluczowy dla nowoczesności; dziedzictwo rewolucji francuskiej a wektory poszukiwań estetycznych; nowatorstwo a „estetyka zdrowego rozsądku”; „kultura ekspercka”

Tradycja jako przedmiot refleksji współczesnej humanistyki; studia nad pamięcią

Romantyczne korzenie awangardyzmu; estetyka formy a estetyka buntu – symbolizm, ekspresjonizm, futurizm, abstrakcjonizm, konstruktywizm, nadrealizm

Dziewiętnastowieczne i współczesne formy uzewnętrzniania się residuum oralnego.; różne postaci eksploracji folkloru; pieśniowość – od literatury staropolskiej po stylizacje folkowe z przełomu XX i XXI; współczesna oralność; różne źródła kultury popularnej

Dziewiętnastowieczne i dwudziestowieczne „opisania ziemi” – terytorium, pejzaż, mieszkańcy w perspektywie geopoetyki

Utopie, antyutopie, dystopie; dwudziestowieczna fantazy a młodopolskie, romantyczne i dawne wyobrażenia locus horridus

Rola afektów w życiu człowieka i społeczeństwa. Afekty, uczucia, „nerwy”, emocje; literatura, dramat XVII-XX wieku jako laboratorium życia duchowego i uczuciowego człowieka

Dwudziestowieczne i dziewiętnastowieczne cyganerie artystyczne w poszukiwaniu średniowiecznych i antycznych przodków

Kryzys teodycei; Refleksja o naturze zła – metafizycznego, ludzkiego, zła historii; żywotność myśli gnostyckiej

Nowożytne, romantyczne, scjentystyczne i ponowoczesne koncepcje natury; ujęcia ekokrytyczne

Poetyka i rola dyskursów w organizowaniu życia społecznego. Monomit i polimityczność. „małe” i „duże” narracje

Nowoczesne koncepcje historii. Człowiek wobec historii

Darwin i kryzys antropocentryzmu

Doświadczenie, doświadczanie i sprawstwo człowieka

Spory o naturę więzi społecznej. Kondycja ludzka i miejsce pracy; teoria klasy próżniaczej a filozofia pracy

Nowoczesne ruchy emancypacyjne. Rewolucja czy ewolucja? Wolność i instytucjonalizacja władzy. Płeć, feminizm, gender; „literatury mniejsze”

Sarmatyzm, republikanizm szlachecki, anarchizm, romantyczne, poromantyczne, awangardowe i poawangardowe koncepcje polityczne i pojęcia wolności; , myśl postzależnościowa i postkolonialna; podległość-wolność-panowanie w polskiej literaturze XIX i XX wieku.

Nazwa zajęć: **Emisja głosu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia związek między torami oddechowymi, rezonatorami a prawidłowym ustawieniem głosu; omawia rodzaje głosów.

2. omawia zasady przygotowania prezentacji ustnej i przedstawia znaczenie mowy niewerbalnej.

3. przedstawia podstawowe zasady głosowej interpretacji tekstu (intonacja, barwa głosu, akcent).

w zakresie umiejętności:

1. potrafi w sposób higieniczny posługiwać się narządem mowy.

2. potrafi przygotować prezentację ustną, zachowując zasady głosowej interpretacji tekstu (intonacja, barwa głosu, akcent).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/-a krytycznie oceniać swoją wiedzę i umiejętności, korygować popełniane błędy językowe i doskonalić aparat emisji głosu

Treści programowe dla zajęć:

Głos jako narzędzie pracy nauczyciela w kontekście anatomii narządu głosu.

Nośność głosu: rola rezonansu w prawidłowej fonacji. Ćwiczenia oddechowe (appoggio), ćwiczenia prawidłowej dykcji i artykulacji.

Komunikacja werbalna i niewerbalna. Przygotowanie prezentacji ustnej (wprowadzenie).

Interpretacja głosowa tekstu (podstawy recytacji).

Nazwa zajęć: **Komunikacja z uwzględnieniem AAC**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje specyfikę alternatywnych i wspomagających metod komunikowania

2. rozumie cele komunikacji alternatywnej i wspomagającej

w zakresie umiejętności:

1. dokonuje oceny umiejętności komunikacyjnych kandydata na użytkownika AAC

2. wykorzystuje różnorodne systemy alternatywnych i wspomagających metod komunikowania z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb pacjenta

3. znajduje i krytycznie ocenia dostępne materiały wykorzystywane w metodach wspomagających komunikację

4. projektuje indywidualną pomoc/pomoce do komunikacji dla określonego pacjenta, z uwzględnieniem jego specjalnych potrzeb komunikacyjnych

Treści programowe dla zajęć:

Sposoby właściwego doboru metody dla osób z określonymi typami zaburzeń w komunikowaniu

Wybrane systemy alternatywnych i wspomagających metod komunikowania – charakterystyka ogólna

Systemy znaków manulanych – język migowy, Makaton, Koghamo, fonogesty

Systemy znaków graficznych – piktogramy (PIC), Bliss, Rebus, Makaton, Pictogram Communication Symbols (PCS)

Systemy znaków przestrzenno-dotykowych – klocki słowne Premacka, alfabet Lorma

Diagnoza umiejętności bazowych i gotowości do komunikacji społecznej

Strategie komunikacji stosowane w AAC i strategie wprowadzania znaków

Zasady doboru i organizacji słownictwa dla różnych grup użytkowników AAC

Tworzenie indywidualnych pomocy do komunikacji

Model Uczestnictwa jako podstawowa strategia komunikacyjna

Nazwa zajęć: **Język angielski specjalistyczny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi porozumiewać się spontanicznie i płynnie, uczestniczyć aktywnie w dyskusji, udowadniać i bronić swoich poglądów.
2. Rozumie artykuły i relacje prezentujące określoną postawę i poglądy oraz współczesne teksty literackie pisane prozą.
3. Potrafi przygotować prace pisemne na temat studiowanego przedmiotu przy użyciu języka specjalistycznego.
4. Rozumie nagrania, wykłady i filmy związane tematycznie z kierunkiem studiów. Potrafi dokonać ich streszczenia w formie ustnej i pisemnej.
5. Potrafi przygotować i wygłosić prezentację poruszającą tematy specjalistyczne.
6. Potrafi samodzielnie pracować z tekstem specjalistycznym, przygotować streszczenie oraz przetłumaczyć go na własny użytek.
7. Zna techniki komunikowania się niezbędne w pracy w pracy w grupie i parach.

Treści programowe dla zajęć:

Analiza wybranych tekstów specjalistycznych oraz słownictwa.

Analiza wybranych kierunkowych wykładów i wystąpień.

Wypowiedź ustna o charakterze akademickim, związana ze studiowanym kierunkiem.

Tworzenie tekstów akademickich i właściwych dla studiowanego kierunku.

Nazwa zajęć: **Polszczyzna historyczna – laboratorium komparatystyczne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. referuje poglądy na temat historycznego rozwoju języka polskiego oraz innych języków słowiańskich, ich relacji do języka prasłowiańskiego rozumianego jako hipoteza naukowa oraz do języka staro-cerkiewno-słowiańskiego jako najdawniejszego słowiańskiego języka literackiego, dziś martwego,
2. omawia rolę wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całokształcie wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi czytać ze zrozumieniem i samodzielnie komentować prace teoretyczne z zakresu językoznawstwa (zwłaszcza diachronicznego) oraz prawidłowo posługiwać się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu językoznawstwa diachronicznego,
2. potrafi omówić rolę i efekty wzajemnego oddziaływania na siebie języków słowiańskich w trakcie ich rozwoju historycznego ze szczególnym uwzględnieniem roli języka polskiego,

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do czynnego uczestniczenia w zespołowym rozwiązywaniu problemów z zakresu lingwistycznej interpretacji polskich i słowiańskich tekstów dawnych.

Treści programowe dla zajęć:

Ogólna charakterystyka języka prasłowiańskiego.

Ogólne warunki i przebieg postawiania literackich odmian języków słowiańskich.

Rozwój alfabetów słowiańskich.

Rozpad wspólnoty prasłowiańskiej (fonetyka, słownictwo).

Wpływ polszczyzny na inne języki słowiańskie.

Nazwa zajęć: **Laboratorium literatury: XII-XVIII wiek**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. przedstawia pogłębioną wiedzę na temat historii literatury i przebiegu procesu historycznoliterackiego w epokach objętych programem zajęć
2. w pogłębiony, uporządkowany i podbudowany teoretycznie sposób omawia wybrane zagadnienia szczegółowe, sprobematyzowane w składających się na zajęcia mikromonograficznych cyklach tematycznych
3. przedstawia najważniejsze tendencje uwidaczniające się we współczesnych badaniach literackich nad zjawiskami i zagadnieniami objętymi programem zajęć, jest świadom różnorodności narzędzi i metod poznawczych w nich wykorzystywanych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi czytać literaturę w trzech porządkach: a) wydarzenia (dzieła i autora), b) koniunktur (wyznaczających kontekst macierzysty dzieła: formacji, epoki, prądu), c) „długiego trwania” (usytuowania dzieła w postrzeganym jako całość procesie przemian literatury i kultury polskiej, zwłaszcza wobec tradycji i jako tradycji dla epok późniejszych), potwierdzając tym samym świadomość historyczności i procesualności zjawisk literackich oraz kulturowych

2. potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do analizy i interpretacji zjawisk estetycznoliterackich objętych programem zajęć oraz do wyjaśniania zależności między nimi, wykorzystując w tym celu adekwatne narzędzia i metody

3. potrafi interpretować dzieła literackie i zjawiska historycznoliterackie w ich relacji z wydarzeniami i procesami historycznymi, sytuując je we właściwym dla nich kontekście filozoficznym, społecznym, kulturowym oraz w powiązaniu z innymi sztukami.

4. uwzględnia modalności interpretacyjne wynikające z zastosowania w procedurach lekturowych różnych narzędzi i języków badawczych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dostrzega znaczenie epok objętych programem zajęć jako tradycji dla współczesności, jest gotów wykorzystywać wiedzę i umiejętności zdobyte podczas zajęć do samodzielnej, krytycznej refleksji nad uwarunkowaniami własnej teraźniejszości.

Treści programowe dla zajęć:

Dzieła literatury polskiej epok średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Proces historycznoliteracki w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (oraz jego podstawowe jednostki: formacje, epoki, prądy, nurty, style, gatunki).

Metarefleksja estetycznoliteracka w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (w tym: doktryny literackie i poglądy na temat literackości, autotematyzm literatury, poetyki sformułowane, podstawowe pojęcia i kategorie estetyczne, retoryka jako teoria i praktyka komunikacyjna).

Literatura polskiego średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia na tle porównawczym (wobec innych literatur europejskich).

Literatura polskiego średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec tradycji antycznej i biblijnej.

Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia jako tradycja dla epok późniejszych (oraz rola tej tradycji we współczesności).

Filozoficzne, społeczne i kulturowe konteksty literatury w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec zjawisk i procesów historycznych (zwłaszcza w odniesieniu do dziejów Królestwa

Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów) oraz innych zjawisk kulturowych (jak np. humanizm, reformacja i kontrreformacja, sarmatyzm, oświecenie).

Życie literackie, instytucje kulturotwórcze oraz geografia literacka w epokach średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura wobec piśmiennictwa, piśmiennosc i oralność oraz dwujęzyczność literatury epok średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia.

Literatura średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia wobec innych sztuk.

Literatura renesansu, baroku i oświecenia w ujęciu paradygmatycznym (tj. jako wspólnota: wzorca literackości i wyobrażeń teoretycznych na temat

literatury, pojęć i kategorii estetycznoliterackich oraz ich presupozycji filozoficznych, sytuacji komunikacyjnych i uporządkowań genologicznych).

Warsztat badawczy współczesnego historyka literatury średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia (pryncypia filologiczne, instrumentarium pojęciowe, narzędzia i metody poznawcze, odniesienia do współczesnych dyskursów i metodologii nauk humanistycznych).

Szkoły, nurty i tradycje polskich (w tym poznańskich) badań historycznoliterackich nad literaturą średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia, obecny stan badań oraz ich tendencje rozwojowe (w odniesieniu do wybranych zagadnień).

Nazwa zajęć: **Psychiatria z elementami geriatrii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wykazuje się wiedzą na temat tego, jakie działania może podejmować jako logopeda w przypadku pacjenta z danym schorzeniem, a od jakich powinien się powstrzymać

2. przedstawia podstawowe wiadomości o chorobach psychiatrycznych, którym towarzyszą zaburzenia mowy, oraz o zespołach otępiennych

w zakresie umiejętności:

1. diagnozuje typ zaburzeń językowych i podejmuje właściwą stymulację językową

w zakresie kompetencji społecznych:

1. współpracuje ze specjalistą psychiatrą

2. rozumie sytuację społeczno-emocjonalną pacjenta cierpiącego na zaburzenia psychiatryczne oraz/lub na otępienie

3. bierze odpowiedzialność za podejmowane działania diagnostyczno-terapeutyczne

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do psychiatrii i geriatry, podstawowa terminologia
Klasyfikacja chorób otępiennych, AD, otępienie czołowo-skroniowe, otępienie z ciałkami Lewy'ego, choroba Huntingtona, Creutzfeldta-Jakoba
Naczyniopochodne otępienie
Rzadkie zespoły otępienie w chorobach Ośrodkowego Układu Nerwowego
Zaburzenia psychiatryczne w otępieniu
Otępienie podkorowe
Strategia leczenia chorób otępiennych
Organizacja pomocy w opiece nad chorym na otępienie w Polsce

Nazwa zajęć: **Rynek literatury i sztuki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. omawia obiegi kultury z uwzględnieniem działalności komercyjnej i niekomercyjnej
2. uzasadnia cele konkretnej działalności w obszarze kultury w perspektywie ekonomicznej, symbolicznej i kulturotwórczej
3. omawia organizację rynku wydawniczego w Polsce z podziałem na różnorodne nośniki

w zakresie umiejętności:

1. praktycznie wykorzystuje pozyskaną wiedzę na temat sposobów finansowania działalności kulturalnej w Polsce w odniesieniu do różnych dziedzin twórczości
2. samodzielnie poszukuje rozwiązań i interpretacji prawnych w zakresie organizacji i działalności rynku sztuki w Polsce
3. opracowuje propozycję kampanii promocyjnej w zakresie literatury lub sztuki, uzasadniając proponowane rozwiązania oraz analizując zasięg i możliwe efekty jej oddziaływania
4. samodzielnie ocenia i uzasadnia sąd dotyczący wartości symbolicznej, kulturowej i ekonomicznej wskazanego dzieła sztuki i dzieła literackiego

Treści programowe dla zajęć:

Rynek i obiegi sztuki i literatury w Polsce – podstawowe definicje, pojęcia i praktyka funkcjonowania w perspektywie historycznej i współczesnej
Ekonomiczne uwarunkowania prowadzenia, dystrybucji i upowszechniania kultury w Polsce
Akty prawne regulujące działalność w obszarze kultury w Polsce
Znaczenie działalności kulturalnej w wymiarze ekonomicznym, społecznym, politycznym, kulturotwórczym
Sposoby dystrybucji literatury i sztuki, charakterystyka środków przekazu
Materialna i niematerialna wartość dzieła sztuki i dzieła literackiego
Tworzenie projektu promocyjnego i dystrybucyjnego w zakresie twórczości artystycznej z uwzględnieniem realnych uwarunkowań

Nazwa zajęć: **Warsztat tłumacza II**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wskazuje i omawia najważniejsze problemy stawiane przed tłumaczem przez tekst oryginalny

w zakresie umiejętności:

1. poprawnie przekłada anglojęzyczny tekst literacki lub artykuł naukowy z dziedziny humanistyki, charakteryzujący się znacznym stopniem trudności
2. przekonująco uzasadnia swoje wybory translatorskie w dyskusji lub pracy pisemnej
3. rozpoznaje cel cudzej inicjatywy translatorskiej, rekonstruuje i ocenia strategię tłumacza oraz jego indywidualny styl – i proponuje własne rozwiązania

w zakresie kompetencji społecznych:

1. czynnie uczestniczy w dyskusji na temat omawianego przekładu i w zespołowej pracy translatorskiej

Treści programowe dla zajęć:

Wokół przekładu poezji dawnej. Archaizacja w przekładzie
Wokół przekładu prozy dawnej. Realia kulturowe epok minionych
Proza dwudziestowieczna – intertekstualność, komizm, absurd
Wyzwania dla tłumacza współczesnej powieści postmodernistycznej
Pogranicza eseju
Problematyka przekładu tekstów naukowych z dziedziny humanistyki

Nazwa zajęć: Nauka o języku polskim w pracy lektora

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie system fonetyczny, fleksyjny, słowotwórczy i składniowy języka polskiego
2. wskazuje i omawia problemy dotyczące polskiej wymowy i gramatyki języka polskiego
3. zna opracowania teoretyczne dotyczące systemu fonetycznego, fleksyjnego, słowotwórczego i składniowego języka polskiego

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje w toku nauczania języka polskiego jako obcego/drugiego usystematyzowaną znajomość systemu fonetycznego, fleksyjnego, słowotwórczego i składniowego języka polskiego
2. samodzielnie przygotowuje ćwiczenia systematyzujące wiedzę na temat polskiej wymowy oraz poszczególnych podsystemów gramatyki języka polskiego

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość znaczenia własnej poprawności językowej i poprawności wymowy w procesie nauczania języka polskiego jako obcego/drugiego

Treści programowe dla zajęć:

Rozróżnienie między gramatyką naukową (analityczną) a dydaktyczną (pragmatyczną)

System fonetyczny, fleksyjny, słowotwórczy, składniowy współczesnej polszczyzny w ujęciu dydaktycznym

Miejsca trudne w wymowie polskiej (w odniesieniu do językowo i kulturowo różnych grup cudzoziemców): wokoidy [i], [y], [e], [o], [u], [ɨ], [ɪ], tzw. samogłoski nosowe, kontoidy szumiące, syczące, ciszące, sonorne, wargowe, kontoid [x], geminaty spółgłoskowe, zbitki obstruentów, elizje głosek, koartytucja, kontur intonacyjny wypowiedzeń, akcent wyrazowy

Miejsca trudne polskiej gramatyki, m.in. rodzaj gramatyczny rzeczowników, zmiana formy dopełnienia z biernika na dopełniacz w przeczeniach, składnia liczebnika, tematy fleksyjne czasownika, aspekt dokonany a niedokonany, deminutywa, feminatywa

Projektowanie ćwiczeń służących kształtowaniu wymowy oraz kompetencji gramatycznej

Nazwa zajęć: Praktyki glottodydaktyczne (cz. 1 hospitacje zajęć)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. wnikliwie obserwuje zajęcia lektoratowe z języka polskiego w różnych grupach wiekowych i na tej podstawie umie przygotować merytoryczną dokumentację (konspekt) z obserwowanych zajęć, w której przywołuje właściwą terminologię
2. określa stosowane przez doświadczonych prowadzących metody i formy pracy w ramach zajęć lektoratowych, a także dokonuje waloryzacji procesu dydaktycznego
3. wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu glottodydaktyki w celu diagnozowania i analizy sytuacji dydaktycznych
4. doskonalą warsztat pracy lektora w zakresie planowania pracy, realizacji zajęć lektoratowych i ich ewaluacji

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do krytycznej oceny zajęć lektoratowych i formułowania wniosków pozwalających na doskonalenie warsztatu lektora języka polskiego jako obcego

Treści programowe dla zajęć:

Praktyczna nauka języka polskiego jako obcego – budowanie i doskonalenie warsztatu lektora języka polskiego

Metody i formy pracy na lektoracie języka polskiego a cele zajęć

Metody i formy pracy na lektoracie języka polskiego a poziom językowy i typ grupy zajęciowej

Planowanie kursu języka polskiego

Nazwa zajęć: Strategie prac zespołowych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. przedstawia zasady i strategie prac zespołowych, ze szczególnym uwzględnieniem sposobów ich wykorzystania w praktyce szkolnej (w odniesieniu do dokumentów organizujących pracę na lekcji, metod kształcenia, specyfiki grup uczniowskich, organizacji pracy w klasie szkolnej, roli nauczyciela)

w zakresie umiejętności:

1. potrafi sformułować problem badawczy i zaplanować strategię oraz stworzyć harmonogram pracy zespołu projektowego
2. potrafi realizować różne funkcje w zespole oraz wykorzystać psychologiczne, kognitywistyczne i prakseologiczne zasady komunikacji w grupie również za pomocą technologii komunikacyjno-informacyjnej
3. potrafi planować i realizować pracę badawczą i dydaktyczną z wykorzystaniem metody projektu we współpracy z ekspertami
4. potrafi przygotować materiały do badań (kwestionariusze ankiet, scenariusze wywiadów, itp.) oraz sporządzić raport / sprawozdanie z projektu
5. potrafi przygotować prezentację wyników projektu w różnej formie także za pomocą nowych mediów oraz sformułować wnioski do pracy dydaktycznej oraz przeprowadza ewaluację projektu

w zakresie kompetencji społecznych:

1. docenia wartość pracy zespołowej i jej wpływ na efektywność kształcenia

Treści programowe dla zajęć:

Miejsce metody projektu badawczego w tradycji pedagogicznej i dydaktycznej
Relacje interpersonalne w zespole (style przywódcze i partnerskie). Rola koordynatora
Formułowanie problemów badawczych do rozwiązania metodą projektu studenckiego
Przygotowanie dokumentacji, prezentacji i propozycji ewaluacji projektu
Realizacja badawczych projektów studenckich w środowisku edukacyjnym
Prezentacja projektów i wyników badań z wykorzystaniem nowych mediów, w postaci konferencji lub konkursu na najlepszy projekt studencki w zakresie dydaktyki przedmiotowej

Nazwa zajęć: **Przekład międzykulturowy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wskazuje i omawia zasadnicze problemy związane z definiowaniem kultury i różnic międzykulturowych
2. definiuje najważniejsze zagadnienia z zakresu teorii postkolonialnej

w zakresie umiejętności:

1. dokonuje analizy i interpretacji tekstu literackiego przy użyciu narzędzi teorii postkolonialnej
2. dokonuje analizy przekładu tekstu literackiego pod kątem treści międzykulturowych
3. czyta ze zrozumieniem prace naukowe z zakresu przekładu międzykulturowego i teorii postkolonialnej, rekonstruuje ich główne tezy oraz potwierdza je lub podważa na samodzielnie wybranych przykładach
4. dokonuje przekładu tekstu literackiego na język polski, z uwzględnieniem treści międzykulturowych

Treści programowe dla zajęć:

Kultura. Wymiary różnic kulturowych. Zjawiska akulturacyjne
Dialog międzykulturowy - historia i praktyka
Teoria postkolonialna - założenia i metody interpretacyjne
Obcość jako problem translacyjny
Przepisanie(re-writing) jako przykład przekładu międzykulturowego
(Nie)przekładalność powieści postkolonialnej
Przekład międzykulturowy a literatura mniejszości narodowych i etnicznych

Nazwa zajęć: **Język edukacji szkolnej i języki specjalistyczne w nauczaniu języka polskiego jako obcego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna w stopniu pogłębionym odmiany współczesnej polszczyzny i cechy językowe i kulturowe charakterystyczne dla wybranych dyskursów specjalistycznych

w zakresie umiejętności:

1. dobiera odpowiednie materiały dydaktyczne wykorzystywane do nauczania języka specjalistycznego i języka edukacji szkolnej
2. na podstawie znajomości sposobów kształtowania kompetencji leksykalnej dobiera atrakcyjne i dostosowane do poziomu zaawansowania uczących się techniki wprowadzania, utrwalania i powtarzania materiału leksykalnego, rozumie konieczność recyklingu leksykalnego

3. w przygotowywanych przez siebie materiałach dydaktycznych wykorzystuje elementy metody JES-PL i zna jej wykładniki
4. dobiera odpowiednie strategie do odpowiedzialnych realizacji określonych działań praktycznych w zakresie kształcenia języka specjalistycznego/ języka edukacji szkolnej w grupie wielokulturowej
5. ma pogłębione umiejętności planowania dydaktycznego na poziomie poszczególnych podsystemów języka, które wykorzystuje w ramach planowanych i realizowanych zajęć dotyczących różnych zagadnień specjalistycznych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do uargumentowania swoich decyzji w pracy zespołowej
2. jest gotów/gotowa do działań służących rozwojowi zawodowemu oraz doskonaleniu swojego warsztatu glottodydaktycznego, jak również kompetencji w zakresie dialogu międzykulturowego

Treści programowe dla zajęć:

Język edukacji szkolnej a języki specjalistyczne a zróżnicowanie współczesnej polszczyzny
Praca lektora/ nauczyciela-polonisty z zespołem niejednorodnym językowo (adaptacja, dobór i tworzenie materiałów dotyczących języków specjalistycznych/ języka edukacji szkolnej do potrzeb uczestników z różną znajomością języka, metoda JES-PL i in.)
Kulturowe uwarunkowania wybranych specjalistycznych sytuacji komunikacyjnych (np. biznesowych, medycznych, prawnych, związanych z szeroko rozumianą edukacją i in.)
Nauczanie języków specjalistycznych/ języka edukacji szkolnej
Słownictwo specjalistyczne w dydaktyce języka
Warsztat lektora/ nauczyciela – dostępne materiały edukacyjne i sposoby ich wykorzystywania w nauczaniu szkolnym i uczeniu języków specjalistycznych

Nazwa zajęć: **Historia opery**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. potrafi omówić dzieje opery w ujęciu chronologicznym, estetycznym i stylokrytycznym
2. przedstawia główne koncepcje teatru operowego w różnych krajach i epokach historycznych
3. omawia tendencje charakteryzujące historię opery, łącząc je z nurtami w kulturze i sztuce poszczególnych epok
4. omawia rolę wybitnych reformatorów i twórców opery w tworzeniu oryginalnych koncepcji teatru operowego

w zakresie umiejętności:

1. prawidłowo posługuje się profesjonalną terminologią dotyczącą opery w różnych epokach i wersjach narodowych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadomy konieczności poszerzania wiedzy i kontekstów dotyczących opery jako zjawiska w kulturze europejskiej oraz odczuwa potrzebę odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu kulturalnym

Treści programowe dla zajęć:

Początki opery we Włoszech
Opera wenecka: Monteverdi i Cavalli
Opera neapolitańska seria i buffa – cechy stylu
Barokowa teoria afektów i jej odwzorowanie w operze
Opera francuska i angielska w okresie baroku
Reforma operowa Glucka i opera seria w klasycyzmie
Opera buffa w twórczości Mozarta
Od singspielu do niemieckiej opery narodowej
Cechy stylistyczne i twórcy opery włoskiego bel canto
Verdi i Puccini: indywidualności opery włoskiej
Idiomatyka niemieckiej opery romantycznej
Idee dramatu muzycznego Wagnera
Nurty w twórczości operowej Ryszarda Straussa
Opera w kręgu narodowym XIX w. (na przykładzie opery rosyjskiej)
Psychoanaliza w operze XX w.

Nazwa zajęć: **Znaczenie w języku i tekście**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia zakres i przedmiot badań semiotyki i semantyki językoznawczej, a także stosować właściwą terminologię językoznawczą
2. omawia różne koncepcje znaczenia i ich wpływ na sposoby badania znaczenia w języku, w tym we frazeologii i onomastyce
3. wskazuje i charakteryzuje zmiany znaczeniowe w języku, a także określa ich przyczyny
4. omawia różne koncepcje kategoryzacji i potrafi przedstawić sposoby przesunięć w obrębie kategoryzacji wybranych pojęć związane z ich funkcjonowaniem w różnych dyskursach
5. charakteryzuje różnice między stereotypem a prototypem, umie wskazać zmiany w obrębie wybranych stereotypów i ich przyczyny
6. omawia koncepcję ram interpretacyjnych
7. przedstawia i wyjaśnia sposoby definiowania metafory i metonimii w badaniach językoznawczych, zauważa odmienną postrzeganiu metafory w badaniach literaturoznawczych i językoznawczych
8. wskazuje i charakteryzuje relacje między systemem onimicznym a kulturą

w zakresie umiejętności:

1. analizując wybrany tekst, potrafi odczytać sposób profilowania wybranych pojęć, ich wartościowanie, a także nacechowanie emocjonalne
2. potrafi wykorzystać koncepcję ram interpretacyjnych w analizie tekstu, w którym uwzględniając cechy kulturowe
3. potrafi czytać artykuły dotyczące różnych sposobów analizy i interpretacji wybranych tekstów, dyskutując z przyjętymi założeniami; wskazywać ich zastosowanie w praktyce
4. potrafi powiązać wiedzę z zakresu językoznawstwa z elementami wiedzy historycznoliterackiej i teorii literatury, a także psycholingwistyki, etnolingwistyki i socjolingwistyki i wykorzystać ją w argumentacji lub analizie wybranego zjawiska w tekście

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści oraz poziomu własnej wiedzy i ustawicznego jej doskonalenia

Treści programowe dla zajęć:

Semiotyka a semantyka językoznawcza

Koncepcje znaczenia. Konotacja a denotacja

Język a symbol

Semantyka a pragmatyka

Zmiany znaczeniowe jednostek

Znaczenie we frazeologii

Problemy kategoryzacji (model arystotelesowski, teoria prototypów)

Prototyp i stereotyp w aspekcie lingwistyki kognitywnej

Wartościowanie i emocjonalność

Profilowanie w języku i tekście

Koncepcja ram interpretacyjnych, ramy w umyśle, ramowa analiza kultury

W kręgu metafory i metonimii (metaforyczny i metonimiczny styl poznawczy, koncepcje metafory i metonimii, teoria amalgamatów pojęciowych, stapianie pojęć)

Onomastyka kulturowa – wybrane problemy

Nazwa zajęć: **Warsztat tłumacza I**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wskazuje i omawia najważniejsze problemy stawiane przed tłumaczem przez tekst oryginalny

w zakresie umiejętności:

1. poprawnie przekłada dłuższy fragment anglojęzycznego tekstu literackiego lub naukowego z dziedziny humanistyki, charakteryzującego się umiarkowanym stopniem trudności
2. uzasadnia swoje wybory translatorskie w dyskusji lub pracy pisemnej
3. rozpoznaje cel cudzej inicjatywy translatorskiej, rekonstruuje i ocenia strategię tłumacza oraz jego indywidualny styl – i proponuje własne rozwiązania
4. czynnie uczestniczy w dyskusji na temat omawianego przekładu

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do zespołowej pracy translatorskiej

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe zagadnienia związane z warsztatem tłumacza – słowniki, źródła, pierwsze translatorskie wprawki

Tłumaczenie prozy o podwójnym adresacie – dla dziecięcego i dorosłego czytelnika. Gry językowe. Inkwity

Tłumaczenie dramatu. Słowo w dialogu
Tłumaczenie eseju – brzemie „erudycji radosnej”
Wiersz wolny a poezja metryczna. Rytm, rym, substytucja stóp metrycznych
Problematyka serii przekładowej
Realia kulturowe a przekład
Humor w przekładzie. Wynalazczość językowa tłumacza – z przypisem czy bez?
Tłumaczenie prozy postmodernistycznej. Komizm i absurd, miejsca niedookreślenia w przekładzie
Przekład tekstu naukowego

Nazwa zajęć: **Projektowanie literatury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. definiuje, porównuje i wiąże ze sobą rozmaite pojęcia z zakresu badania pola literackiego (tu: socjologii literatury, nauk społecznych, prawa, ekonomii), stosując terminologię poprawnie i zgodnie z przeznaczeniem
2. wskazuje i charakteryzuje zróżnicowane potrzeby związane z literaturą w zależności od projektowanego odbiorcy

w zakresie umiejętności:

1. interpretuje powiązania pomiędzy literaturą, kulturą, polityką i życiem społecznym (tu: socjologią, prawem, ekonomią)
2. opracowuje koncepcję projektu literackiego
3. tworzy opis projektu literackiego
4. rekonstruuje, ocenia (wraz z własnymi pomysłami na zmiany) i stosuje koncepcje zarządzania kulturą (literaturą) w Polsce

w zakresie kompetencji społecznych:

1. planuje realizację projektu (m.in. podział na etapy, umiejętność wskazania pomocnych podmiotów i instytucji)
2. współpracuje w grupie, dokonuje ewaluacji koncepcji własnych i cudzych

Treści programowe dla zajęć:

Ekonomia literatury
Socjologia literatury
Pisanie i czytanie jako praktyki społeczne
Edukacja literacka w różnych środowiskach (biblioteki, domy kultury)
Tworzenie koncepcji projektów literackich (szanse, zagrożenia, potrzeby)
Podstawy zarządzania projektem
Koncepcje zarządzania kulturą (literaturą) w Polsce

Nazwa zajęć: **Specyfika grupy a warsztat lektora**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe pojęcia z zakresu nauczania JPJO
2. na podstawie literatury przedmiotu wskazuje i porównuje różne sposoby definiowania podstawowych pojęć z zakresu nauczania JPJO
3. wskazuje psycholingwistyczne aspekty akwizycji języka w perspektywie ogólnej i wybranych grup docelowych
4. zna i rozumie różne sposoby definiowania wielojęzyczności, a także wskazuje ich relację ze zjawiskiem interkomprehensji, zauważa konieczność uwzględnienia badań psycholingwistycznych i neurolingwistycznych w pełnym zdefiniowaniu omawianych pojęć
5. określa wpływ czynników biologicznych (płeć i wiek) na przyswajanie języka
6. zna Europejski System Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) oraz standardy wymagań związanych z poziomowaniem kompetencji w perspektywie największych trudności wybranych grup kursantów
7. omawia samodzielnie na wybranym przykładzie różnice między gramatyką akademicką a różnymi sposobami nauczania gramatyki obcokrajowców ze szczególnym uwzględnieniem Słowian

w zakresie umiejętności:

1. samodzielnie analizuje przykłady charakterystycznego transferu pozytywnego i negatywnego w zakresie wybranych jednolitych grup kursantów, a także uzasadnia je w pracy/ dyskusji zespołowej
2. wskazuje i analizuje podstawowe zasady metodyki nauczania języka polskiego jako obcego w odniesieniu do optymalnych metod i technik dla wybranych grup kursantów

3. krytycznie ocenia i analizuje różne materiały dydaktyczne do nauki języka polskiego jako obcego, w tym profilowane ze względu na pochodzenie i predyspozycje kursantów
4. weryfikuje niezrównoważony model przyswajania JPJO oraz zaburzony model rozwoju języka polskiego jako odziedziczonego na wybranych przykładach

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość społecznej wagi problemu zaburzonego modelu rozwoju języka polskiego jako odziedziczonego

Treści programowe dla zajęć:

Nauczanie języka polskiego jako obcego i specyfika procesów glottodydaktycznych w perspektywie różnych grup docelowych

Psycholingwistyczne aspekty akwizycji języka

Wielojęzyczność, interkomprehensja a język polski jako drugi i odziedziczony w badaniach polskich i zagranicznych

Transfer językowy w perspektywie rodzimej przestrzeni etnokułturowej – specyfika nauczania Słowian

Wybrane problemy nauczania JPJO użytkowników języków europejskich

Wybrane problemy nauczania JPJO użytkowników języków azjatyckich

Podręczniki i materiały do nauczania języka polskiego jako obcego w perspektywie wybranych grup docelowych

Niezrównoważony model przyswajania JPJO oraz zaburzony model rozwoju języka polskiego jako odziedziczonego

Nazwa zajęć: **Praktyki w teatrze operowym / instytucji kultury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi funkcjonować w pozaakademickim systemie instytucjonalnym związanym z produkcją wydarzeń artystycznych, zwłaszcza przedstawiień operowych lub z gromadzeniem historycznej spuścizny operowej

2. potrafi przełożyć wiedzę zdobytą na uniwersytecie na pracę w teatrze operowym lub w innych organizacjach lub instytucjach kultury zajmujących się produkcją operowych i/lub muzycznych wydarzeń artystycznych lub gromadzeniem historycznej spuścizny operowej oraz jest świadomy roli takich działań w budowaniu więzi społecznych;

w zakresie kompetencji społecznych:

1. nawiązuje i odpowiedzialnie buduje kontakty i relacje zawodowe w obrębie instytucji lub organizacji związanych z produkcją przedstawiień operowych lub z gromadzeniem historycznej spuścizny operowej oraz inspirowanie innych do podejmowania działań na rzecz uczestniczenia w życiu kulturalnym, rozwijania więzi społecznych i ustawicznego samokształcenia;

2. mając świadomość poziomu własnej wiedzy i odczuwając potrzebę ciągłego rozwoju, samodzielnie i jednocześnie zgodnie z zasadami etyki wykonuje adekwatne do wykształcenia zadania wyznaczone studentowi przez zwierzchnika w miejscu praktyk oraz potrafi odpowiedzialnie prowadzić dialog z przedstawicielami świata kultury.

Treści programowe dla zajęć:

Umiejętność nawiązywania kontaktów zawodowych poza macierzystą uczelnią.

Rozwój samodzielności i umiejętności pracy w zespole w działaniach zawodowych zgodnych z zakresem programowym międzywydziałowej specjalności operologicznej.

Łączenie wiedzy zdobytej na uniwersytecie z potrzebami instytucji / organizacji, w której student odbywa praktyki, umiejętność działania zgodne z wyznaczonymi zadaniami w ramach realizowanych tam projektów.

Analiza otoczenia instytucjonalnego w perspektywie jego formuły organizacyjnej.

Umiejętność realizacji powierzonych zadań związanych z produkcją przedstawiień operowych lub z gromadzeniem spuścizny operowej.

Nazwa zajęć: **Rehabilitacja mowy niesłyszących, niedosłyszących i niewidomych (surdologopedia)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posługuje się podstawową terminologią z zakresu praktyki i terapii surdologopedycznej

2. charakteryzuje metody pracy z osobami niesłyszącymi, słabosłyszącymi i niewidomymi

w zakresie umiejętności:

1. dokonuje diagnozy zaburzeń u pacjentów niesłyszących, słabosłyszących, niedosłyszących i niewidomych
2. przeprowadza terapię surdologopedyczną według odpowiednich metod i narzędzi
3. samodzielnie analizuje poziom kompetencji językowej pacjentów surdologopedycznych
4. wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce logopedycznej

Treści programowe dla zajęć:

Czym jest surdologopedia? Czynniki warunkujące rozwój mowy dziecka z wadą słuchu
Wady wymowy dzieci niesłyszących. Trudności leksykalne i gramatyczne dzieci niesłyszących
Trudności leksykalne i gramatyczne osób niesłyszących i słabosłyszących
Diagnoza surdologopedyczna – charakterystyka czynności poddawanych ocenie w postępowaniu logopedycznym
Program terapii surdologopedycznej – etapy pracy w budowaniu systemu językowego
Systemy manualne pomocne w terapii surdologopedycznej
Nauka alfabetu palcowego
Fonogesty – metoda kształcenia językowego dzieci niesłyszących
Zaburzenia mowy w różnych przypadkach uszkodzeń słuchu – zarys problematyki

Nazwa zajęć: **Wstęp do komparatystyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze szkoły literaturoznawczych badań porównawczych
2. charakteryzuje historyczny i współczesny kontekst badań porównawczych
3. stosuje terminologię charakterystyczną dla badań porównawczych

w zakresie umiejętności:

1. czyta ze zrozumieniem i interpretuje prace naukowe z zakresu teorii badań porównawczych
2. stosuje wybraną metodę porównawczą w analizie literaturoznawczej

Treści programowe dla zajęć:

Definicja, zakres i miejsce nauk porównawczych wśród nauk o literaturze i kulturze
Historia badań porównawczych
Elementy poetyki historycznej w badaniach komparatystycznych
Pojęcie, zakres, problematyka literatury światowej
Komparatystyka a najnowsze prądy w literaturoznawstwie
Komparatystyka a przekład
Studia regionalne
Studia nad nacjonalizmem

Nazwa zajęć: **Współczesna kultura literacka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia najważniejsze estetyczne i ideowe orientacje polskiej literatury współczesnej
2. charakteryzuje procesy zachodzące we współczesnej literaturze: relacje między literaturą i kulturą popularną, literaturą i innymi sztukami, literaturą i mediami, literaturą i realiami gospodarki rynkowej
3. przedstawia mapę życia literackiego w Polsce współczesnej (pisma, nagrody, ośrodki, środowiska)
4. charakteryzuje orientacje estetyczne współczesnej krytyki literackiej
5. charakteryzuje stosunek literatury współczesnej do problematyki społecznej (wykluczenie, dyskursy mniejszości, racje i spory polityczne)
6. omawia najważniejsze zjawiska w polskim literacie

w zakresie umiejętności:

1. potrafi określić własne stanowisko wobec orientacji estetycznych współczesnej krytyki literackiej
2. potrafi aktywnie uczestniczyć w dyskusji panelowej i debacie oksfordzkiej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do świadomego uczestnictwa we współczesnej kulturze i w życiu literackim, ze zrozumieniem i otwartością traktując różne tendencje estetyczne i kulturowe
2. jest gotów zabrać głos publicznie i formułować sądy na temat najnowszych faktów literackich i kulturalnych

Treści programowe dla zajęć:

Najważniejsze zjawiska, nurty i języki współczesnej literatury polskiej
Instytucje życia literackiego: czasopisma, nagrody literackie, festiwale itp.

Geografia literacka Polski współczesnej (ośrodki, centrale, prowincje) i sposoby uczestnictwa w kulturze literackiej
Miejsce literatury we współczesnej kulturze audiowizualnej i cyfrowej (wzajemne wpływy, zależności, przekształcenia)
Ekonomia literacka (rynek, wydawnictwa, promocja, bestsellery)
Literatura wobec kultury masowej, rynku, mediów. Rola Internetu w przekształceniu i organizacji życia literackiego
Literatura współczesna w perspektywie socjologii i antropologii kulturowej

Nazwa zajęć: Język polski w ujęciu porównawczym

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. referuje poglądy na temat języka polskiego wśród innych języków świata, odwołując się do poznanych kryteriów lingwistycznej klasyfikacji genetycznej i typologicznej
2. wskazuje specyficzne cechy fonologiczne, morfologiczne i syntaktyczne polszczyzny ujawniające się w zestawieniu z wybranymi językami słowiańskimi, innymi językami indoeuropejskimi oraz z pozostałymi językami świata
3. wyjaśnia rolę wiedzy o miejscu języka polskiego wśród języków świata w ujęciu genetycznym i typologicznym, jego cechach lingwistycznych w całości kształcie wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej
4. prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu klasyfikacji genetycznej i typologicznej języków świata z odwołaniami do języka polskiego

w zakresie umiejętności:

1. krytycznie analizuje prace naukowe z zakresu klasyfikacji genetycznej i typologicznej języków świata z odwołaniami do języka polskiego
2. przygotowuje prezentację ukazującą cechy lingwistyczne języka polskiego na tle innych języków świata jako języka słowiańskiego i języka fleksyjnego

Treści programowe dla zajęć:

Genetyczna klasyfikacja języków świata. Języki indoeuropejskie i nieindoeuropejskie. Rodziny języków indoeuropejskich i ich geneza. Problem ligi językowej.

Rodzina języków słowiańskich i jej wewnętrzny podział genetyczny. Miejsce polszczyzny w ujęciu genetycznym

Typologiczna klasyfikacja języków świata - języki izolujące, języki analityczne, języki aglutynacyjne, języki fleksyjne, języki alternacyjne, języki polisyntheticzne. Polszczyzna jako język fleksyjny

Specyficzne cechy fonologiczne, morfologiczne i syntaktyczne polszczyzny ujawniające się w zestawieniu z wybranymi językami słowiańskimi (np. język rosyjski, czeski), innymi językami indoeuropejskimi (np. język angielski, niemiecki) oraz z pozostałymi językami świata (np. język chiński, koreański)

Cechy lingwistyczne języka polskiego jako języka słowiańskiego i języka fleksyjnego w zestawieniu z językami słowiańskimi, innymi językami indoeuropejskimi, pozostałymi językami świata

Nazwa zajęć: Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na lekcjach języka polskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. omawia zagadnienia dotyczące uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (sytuacja ucznia, dydaktyka przedmiotowa, teoria i działania praktyczne, metody wsparcia, podstawy prawne, dokumenty organizujące pracę szkoły oraz proces dydaktyczny, rola nauczyciela)

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyjaśnić, na czym polega sytuacja ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i specyficznymi trudnościami w nauce w systemie edukacji i potrafi wskazać instytucje pomocnicze
2. potrafi rozpoznawać szczególne uzdolnienia uczniów i wskazywać drogi rozwoju
3. potrafi wskazać sposoby i metody wsparcia ucznia na lekcjach języka polskiego w liceum / szkołach branżowych / technikach
4. potrafi organizować proces dydaktyczny z uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych i specyficznych trudności w nauce

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/-a dostosować sposób prowadzenia zajęć do specjalnych potrzeb uczniów, stymulować ich rozwój, kształtować postawy etyczne i empatyczne w grupie rówieśniczej

Treści programowe dla zajęć:

Analiza sytuacji prawnej ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i specyficznych trudnościach w uczeniu się w szkole ponadpodstawowej

Rozpoznawanie talentów, uzdolnień i zdolności uczniów w zakresie języka polskiego

Indywidualizacja nauczania ze względu na specjalne potrzeby edukacyjne i specyficzne trudności w uczeniu się (uczeń z dysleksją, uczeń z niepełnosprawnością, uczeń zdolny, uczeń z rodziny niepolskiej, itp.)

Konstruowanie planów indywidualnego rozwoju uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i specyficznych trudnościach w uczeniu się

Metody pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych i specyficznych trudnościach w uczeniu się w szkole ponadpodstawowej, motywowanie do pracy

Nazwa zajęć: Dyskurs jako struktura i jako proces (norma i zaburzenia – dyspragmatyzm)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. właściwie stosuje podstawową terminologię z lingwistyki tekstu
2. wykazuje się podstawową wiedzą na temat mózgowej organizacji pragmatyki językowej
3. charakteryzuje językowe wykładniki dyspragmatyzmu
4. opisuje jakościowe i ilościowe metody używane w badaniach zaburzeń pragmatyki językowej
5. charakteryzuje schizofazję i jej językowe wykładniki

w zakresie umiejętności:

1. przeprowadza analizę tekstu (w tzw. normie i patologii) z uwzględnieniem dostępnych narzędzi badawczych

Treści programowe dla zajęć:

Lingwistyka tekstu, początki dyscypliny, rozwój. Kierunki badań nad tekstem. Podstawowa siatka terminologiczna

Główne wyznaczniki tekstowości. Komunikacyjno-działaniowy kierunek badań nad tekstem. Pojęcie dyskursu. Typy dyskursów

Od modalności jako kategorii zdaniowej do modalności jako kategorii tekstologicznej. Modalność a metatekst

Temat w tekście. Pojęcie makrostruktury i superstruktury. Perspektywa funkcjonalna zdania

Spójność tekstu. Koherencja a kohezja. Wykładniki spójności. Delimitatory. Relacja izotopii

Specyfika prawopółkulowych zaburzeń mózgu. Etiologia dyspragmatyzmu

Tzw. teksty w normie i teksty w pragnozji i schizofazji – analiza porównawcza

RHLB-PL – przegląd testów do badania językowych i komunikacyjnych funkcji prawej półkuli mózgu

Nazwa zajęć: Laboratorium krytycznoliterackie

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. definiuje pojęcie, a także określa miejsce, sytuację oraz funkcje współczesnej krytyki literackiej
2. wskazuje najważniejsze spory krytycznoliterackie w literaturze współczesnej, rekonstruuje poruszane przez nie problemy oraz sposoby argumentacji, krytycznie się do nich odnosi
3. określa miejsce literatury na tle szerszych zjawisk kulturowych i komunikacyjnych

w zakresie umiejętności:

1. pisze recenzję wybranego dzieła literackiego (powieść, tomik poetycki, reportaż, esej)
2. formułuje ocenę tekstów krytycznoliterackich
3. tworzy i przeprowadza wywiad (m.in. z pisarką, krytykiem literackim, socjologiem)
4. merytorycznie przygotowuje debatę/dyskusję; uczestniczy w dyskusji/debacie; moderuje dyskusję/debatę
5. projektuje i przeprowadza spotkanie autorskie

Treści programowe dla zajęć:

Historia współczesnej krytyki literackiej w zarysie – spory, polemiki

Sposoby rozumienia krytyki literackiej dzisiaj – teorie, modele, praktyki

Gatunki i formy krytycznoliterackie

Polemiczne, wartościujące i krytyczne interpretowanie tekstów literackich

Literatura w kontekstach społecznych, politycznych i ekonomicznych

Aksjologia tekstów krytycznoliterackich

Komunikacyjne aspekty literatury i krytyki literackiej

Nazwa zajęć: Planowanie, diagnoza i ewaluacja w pracy polonisty

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia, na czym polega projektowanie procesu dydaktycznego, programów nauczania, ich tworzenia i modyfikacji, analizy, oceny, doboru, zatwierdzania i ewaluacji;
2. omawia zasady konstruowania narzędzi diagnostycznych i egzaminacyjnych
3. przedstawia rolę ewaluacji w edukacji

w zakresie umiejętności:

1. potrafi przeanalizować, zmodyfikować i ocenić program nauczania oraz skonstruować plan pracy dydaktycznej, rozkład materiału
2. potrafi zaprojektować stosownie do III etapu edukacyjnego narzędzie diagnozowania i sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów w kontekście wymagań podstawy programowej dla szkoły ponadpodstawowej
3. potrafi w pogłębiony sposób analizować wyniki przeprowadzonych diagnoz i egzaminów, świadomie wykorzystując wskaźniki
4. biorąc pod uwagę różne kryteria, potrafi ocenić jakość pracy szkoły i nauczyciela na III etapie edukacyjnym, potrafi wykorzystać różne metody ewaluacyjne
5. potrafi dokonać autoewaluacji własnej pracy, projektować ścieżkę rozwoju

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykorzystuje proces oceniania uczniów i udzielania im informacji zwrotnej do stymulowania ich pracy nad własnym rozwojem, zwłaszcza w kontekście dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej
2. wspomaga ucznia w planowaniu jego ścieżki edukacyjnej

Treści programowe dla zajęć:

Projektowanie procesu kształcenia. Program nauczania - tworzenie i modyfikacja, analiza, ocena, dobór i zatwierdzanie. Ewaluacja programów.

Plany pracy dydaktycznej. Rozkład materiału.

Diagnoza wstępna grupy uczniowskiej i każdego ucznia na III etapie edukacyjnym: przygotowanie, przeprowadzenie, sprawdzenie, analiza ilościowa i jakościowa wyników.

Stosowanie różnych typów oceniania ze pełną świadomością ich funkcji

Egzamin maturalny z języka polskiego - typy zadań, kryteria oceniania, analiza wyników i ich wykorzystanie do podnoszenia jakości kształcenia.

Ewaluacja pracy szkoły jako badania w działaniu. Metody ewaluacji

Autoewaluacja w pracy nauczyciela szkoły ponadpodstawowej, ocena jego pracy, projektowanie ścieżki rozwoju.

Doradztwo w zakresie planowania dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej ucznia.

Nazwa zajęć: Podstawy psycholingwistyki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada podstawową wiedzę z zakresu metodologii nauk, zwłaszcza językoznawczych
2. posługuje się odpowiednią terminologią dotyczącą zakresu problematyki omawianej na zajęciach (językoznawstwo, psycholingwistyka, elementy psychologii rozwojowej)
3. wskazuje i omawia biologiczne podstawy zachowań językowych człowieka
4. omawia najważniejsze modele przyswajania i percepcji mowy
5. wskazuje i charakteryzuje istotne różnice w kategoryzowaniu świata oraz wyjaśnia relatywizm pojęć w kontekście semantyki kulturowej
6. wyjaśnia podstawowe pojęcia związane ze zjawiskami dwujęzyczności i wielojęzyczności

w zakresie umiejętności:

1. analizuje znaczenie określonych pojęć funkcjonujących w języku w kontekście Gramatyki Uniwersalnej oraz w odniesieniu do kognitywnych modeli przetwarzania językowego

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do psycholingwistyki. Mentalne aspekty zdolności językowej człowieka

Biologiczne podstawy zachowań językowych. Język a mózg, funkcjonalna neuroanatomia i patologia

Teorie przyswajania języka przez dzieci

Modele percepcji mowy: rozwój teorii (przetwarzanie wstępujące, interakcyjne, dwustrumieniowe)

Język w perspektywie bilingwizmu i glottodydaktyki

Konceptualne podłoże zjawisk językowych. Przetwarzanie mentalne a przetwarzanie językowe

Semantyka pojęciowa: kognitywny model znaczenia leksykalnego

Kulturowe uwarunkowanie pojęć. Różnice w kategoryzacjach świata, uniwersalizm i relatywizm pojęciowy

Nazwy własne w ujęciu psycholingwistycznym

Nazwa zajęć: Zasady muzyki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. omawia zasady stosowania notacji muzycznej
2. definiuje podstawowe pojęcia związane z notacją muzyczną

w zakresie umiejętności:

1. potrafi prawidłowo posługiwać się podstawową terminologią muzyczną
2. potrafi dokonać analizy fragmentu utworu muzycznego pod kątem metryczności, tonalności, interwałiki, agogiki, artykulacji i dynamiki

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe informacje dot. notacji muzycznej (nazwy dźwięków, zapis nutowy)

Wartości rytmiczne nut i pauz

Diatonika, chromatyka, znaki chromatyczne, enharmonia

Półton, cały ton, skala, gama, tonacja, gama C-dur, interwał, interwały proste

Interwały złożone, rozmiary i tworzenie interwałów, interwał melodyczny i harmoniczny

Półton i cały ton diatoniczny i chromatyczny, interwały zwiększone i zmniejszone

Przewroty interwałów, pojęcie konsonansu i dysonansu

Klucze muzyczne

Przedłużanie wartości rytmicznych i pauz, nieregularny podział wartości rytmicznych

Metrum, takt, podział taktów

Grupowanie wartości rytmicznych w taktach prostych

Grupowanie wartości rytmicznych w taktach złożonych

Nazwa zajęć: Twórcze pisanie: reportaż

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. przedstawia gatunek reportażu w kategoriach teoretycznych
2. wskazuje antropologiczne i socjologiczne konteksty reportażu
3. buduje syntezę historycznoliteracką oraz krytycznoliteracką uwzględniającą rozwój gatunku reportażu w Polsce

w zakresie umiejętności:

1. dokonuje analizy aktualnego stanu polskiego pola kulturalnego poprzez wskazanie głównych kierunków rozwoju reportażu, autorów, tematów, przyznawanych nagród, obecności na festiwalach
2. analizuje czytane reportaże literackie pod kątem „warsztatowym” (z uwzględnieniem poetyki reportażu)
3. dokonuje analizy i interpretacji krytycznoliterackiej czytanych reportaży z wykorzystaniem narzędzi teoretyczno- i krytycznoliterackich oraz ocenia teksty reportażowe
4. pisze własny (spójny, antropologicznie pogłębiony) reportaż, pracę twórczą poprzedzając wyborem tematu, jego rozpoznaniem i opracowaniem

Treści programowe dla zajęć:

Reportaż w perspektywie historyczno-literackiej

Reportaż w perspektywie genologicznej

Mapa współczesnego reportażu (autorzy, tematyka); umiejscowienie w polskim polu literackim (festiwale, nagrody etc.)

Analiza reportaży literackich pod kątem poetyki i „warsztatu”

Lektura wybranych reportaży literackich (Interpretacja i ocena)

Poszukiwanie tematu własnego reportażu – konsultacje, dyskusje w grupie

Prezentacje fragmentów pisanych reportaży autorskich - dyskusje w grupie

Nazwa zajęć: Teksty kultury na lekcjach języka polskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. omawia metody wprowadzania tekstów kultury na lekcjach języka polskiego
2. charakteryzuje związek między zjawiskami z zakresu historii literatury a zjawiskami z dziejów sztuki i kultury powszechnej
3. przedstawia teorię w zakresie studiów międzyartystycznych (intertekstualność, intermedialność, intersemiotyczność)

w zakresie umiejętności:

1. potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów kultury, przeprowadzić ich analizę oraz interpretację z uwzględnieniem odpowiednich narzędzi, a także wykorzystać je w dydaktyce przedmiotowej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/-a wykorzystać wiedzę zdobytą na zajęciach do popularyzowania wiedzy wśród uczniów, z uwzględnieniem różnych stylów uczenia się i poziomu komunikowania się z innymi

Treści programowe dla zajęć:

Analiza i interpretacja tekstów kultury w edukacji polonistycznej.

Praktyczne metody wprowadzania sztuki na lekcjach języka polskiego. Przygotowanie oraz rozwiązywanie przykładowych ćwiczeń, poleceń, zadań, kart pracy.

Wiedza o kulturze: zapoznaniu się z wybranymi tekstami kultury (filmy, obrazy, video-art, dzieła muzyczne).

Korespondencja sztuk. Teorie z zakresu studiów międzyartystycznych (m.in. intersemiotyczność, intermedialność, intertekstualność).

Nazwa zajęć: Kultury popularne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. definiuje, porównuje i wiąże ze sobą rozmaite pojęcia z zakresu literaturoznawstwa, teorii kultury, filozofii, antropologii, socjologii i ekonomii, stosując terminologię poprawnie i zgodnie z przeznaczeniem

2. rekonstruuje podstawowe założenia konkretnych teorii kultury popularnej

w zakresie umiejętności:

1. krytycznie analizuje związki między kulturą popularną oraz zjawiskami społeczno-politycznymi

2. buduje syntezę historycznoliteracką uwzględniającą przemiany kultury popularnej

3. buduje samodzielną interpretację tekstu kultury popularnej (dzieła literackiego, filmowego; serialu, komiksu) z wykorzystaniem narzędzi teoretycznych

4. dokonuje translacji wiedzy dla zróżnicowanych, także nieprofesjonalnych odbiorców

5. samodzielnie przygotowuje prezentację stanowiska, merytoryczną argumentację, bierze udział w dyskusji oraz ją moderuje

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dokonuje etycznej oceny współczesnych problemów społeczno-politycznych

2. współdziała w grupie, by zrealizować założony cel popularyzatorski

Treści programowe dla zajęć:

Teorie kultury popularnej i filozofie sztuki masowej

Koncepcje populizmu

Praktyki kulturowe społeczeństwa w odniesieniu do podziałów klasowych

Popkultura a ideologia

Współczesne teksty światowej popkultury

Współczesne teksty polskiej kultury popularnej

Nazwa zajęć: Diagnoza i terapia jąkania

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia definicje jąkania, przyczyny powstawania i objawy jąkania

w zakresie umiejętności:

1. diagnozuje nie płynności mówienia

2. wykorzystuje w praktyce poznane teorie dotyczące jąkania

3. przeprowadza diagnozę i terapię osób jąkających się przy użyciu odpowiednich metod i narzędzi

4. zna i stosuje w praktyce wybrane metody i programy terapeutyczne

Treści programowe dla zajęć:

Przypomnienie wiadomości: Klasyczne podejście do etiologii jąkania. Definicje jąkania. Objawy jąkania.

Przyczyny powstawania objawów jąkania

Mechanizm powstawania jąkania jako zaburzenia emocjonalnego: Teoria Th. Shoenakera. Teoria Alma. Lęk podstawowy w jąkanii.

Uczenie się symptomów jąkania. Warunki konieczne do powstania i utrwalenia się objawów jąkania

Predyspozycje do jąkania. Czynniki wyzwalające jąkanie. Czynniki wzmacniające jąkanie. Strach i trema w jąkanii. Lęk wtórny w jąkanii

Terapia jąkania: Logopedyczne metody terapii jąkania. Rytmizacja mówienia. Spowolnianie tempa mówienia. Metody regulacji oddychania. Wsparcie gestem. Terapeutyczne wykorzystanie warunkowania instrumentalnego. Nauka mówienia w stanie relaksu

Kwestionariusz Cooperów Oceny Jąkania. Próba sylabowa do oceny nie płynności mówienia. Ocena logofobii. Terapia osób jąkających się przy pomocy echokorektora i cyfrowego korektora mowy. Metoda

Z. Engiel.Program I. Wygotskiej.Metoda St. WilczewskiegoProgram M. Chęćka.Program K. Węsierskiej.Terapia jękania wg Ch. Van Kipera.

Nazwa zajęć: Praktyka psychologiczno-pedagogiczna w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę dotyczącą organizacji, struktury i funkcjonowania szkoły ponadpodstawowej
2. zna i rozumie organizację, statut i plan pracy szkoły ponadpodstawowej, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego
3. zna i rozumie zadania i obowiązki nauczyciela w szkole ponadpodstawowej (także w zakresie zapewniania uczniom bezpieczeństwa)

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze w szkole ponadpodstawowej
2. potrafi wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów w szkole ponadpodstawowej
3. potrafi wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas w szkole ponadpodstawowej
4. potrafi wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań wychowawczych nauczycieli w szkole ponadpodstawowej, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich
5. potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze w szkole ponadpodstawowej pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych
6. potrafi analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk w szkole ponadpodstawowej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy

Treści programowe dla zajęć:

Organizacja pracy szkoły ponadpodstawowej:

- zadania charakterystyczne dla placówki danego typu
- środowisko działania szkoły (struktura organizacyjna oraz zadania i rola poszczególnych podmiotów procesu kształcenia, w tym dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa szkolnego, rady pedagogicznej, wychowawcy)
- organizacja pracy szkoły: kultura organizacyjna szkoły (procedury; dokumentacja i obieg dokumentów; rodzaje dokumentów, dokumenty prawa wewnątrzszkolnego)
- bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią – procedury
- rola i zadania działających w szkole organów społecznych.

Organizacja i zadania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole ponadpodstawowej:

- zadania psychologa i pedagoga i ich realizacja
- regulacje prawne dotyczące pomocy-psychologiczno-pedagogicznej oraz analiza dokumentów szkolnych
- realizacja zasad edukacji włączającej w szkole ponadpodstawowej
- współpraca pedagoga i psychologa z nauczycielami
- specyfika trudności wychowawczych w szkole ponadpodstawowej.

Specyfika pracy nauczyciela i wychowawcy klasy w szkole ponadpodstawowej:

- obowiązki wychowawcy klasy (warsztat pracy nauczyciela wychowawcy, dokumentacja pracy wychowawczej, sprawozdania, analizy)
- praca wychowawcza nauczyciela przedmiotowego
- pozalekcyjna oferta szkoły (koła zainteresowań, przerwa, organizacja wycieczek szkolnych i wyjść klasowych).

Nazwa zajęć: Laboratorium literatury: XX wiek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje zjawiska estetycznoliterackie charakterystyczne dla XX wieku
2. referuje treść utworów literackich i omawiając, umieszcza je w kontekstach kulturowych, społecznych, filozoficznych, a także w perspektywie innych sztuk

3. omawia zjawiska literackie i kulturowe w perspektywie ich historyczności i procesualności
w zakresie umiejętności:

1. potrafi interpretować zjawiska estetycznoliterackie charakterystyczne dla XX wieku
2. potrafi analizować i interpretować dzieła w trzech porządkach: a) wydarzenia (utwór), b) rytmu przemian historycznych, społecznych, filozoficznych i estetycznych (formacja) oraz c) „długiego trwania” (powiązania utworu z macierzystym kontekstem kulturowym i tradycją)
3. dostrzega odmienne modalności interpretacyjne (wynikające z zastosowania w procedurach lekturowych różnych narzędzi i języków badawczych)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posiada świadomość procesualności historii literatury i dostrzega jej znaczenie w procesach komunikacji społecznej

Treści programowe dla zajęć:

Awangarda i awangardyzm
Klasycyzm nowoczesny
Programowość, metaliterackość, autotematyzm
Katastrofizm i utopizm
Psychologizm w literaturze
Historia, historyzm i powieść historyczna jako zjawiska i problemy literatury po 1918 roku
Literatura i kultura popularna
Krytyka literacka i spory krytycznoliterackie okresu międzywojennego i powojennego
Literatura wobec wojny, okupacji i Zagłady
Literatura powojenna wobec tradycji literackiej
Przełomy polityczne a literatura i życie literackie
Procesy i projekty emancypacyjne
Literatura zaangażowana – literatura krytyczna
Nostalgia, pamięć, wygnanie jako problemy literatury powojennej w kraju i na emigracji
Absurd, groteska, ironia, satyra
Literatura faktu, reportaż i formy pokrewne
Wielokulturowość i wieloetniczność w literaturze
Literatura a gender

Nazwa zajęć: **Metodyka nauczania literatury i języka polskiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia treść podstawowych dokumentów oświatowych (zwłaszcza podstawy programowej języka polskiego)
2. charakteryzuje czynniki warunkujące efektywność kształcenia polonistycznego w liceum

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać podstawowe dokumenty oświatowe (zwłaszcza podstawę programową języka polskiego) w praktyce zawodowej, prawidłowo wskazując cele kształcenia i określając treści nauczania przedmiotu
2. potrafi tworzyć sprzyjające środowisko edukacyjne z wykorzystaniem tradycyjnych i nowoczesnych środków dydaktycznych (ze szczególnym uwzględnieniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
3. potrafi zaplanować pracę na lekcjach języka polskiego w liceum z uwzględnieniem zindywidualizowanego wspomagania rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości
4. potrafi stosować w projektowanych działaniach praktycznych zasady współpracy z innymi nauczycielami, pracownikami szkoły i ekspertami w zakresie doskonalenia swojego warsztatu pracy
5. potrafi dobierać formy pracy i metody kształcenia właściwe dla specyfiki przedmiotu, potrzeb ucznia i programu profilaktyczno-wychowawczego szkoły, z uwzględnieniem działań innowacyjnych
6. potrafi przeprowadzić diagnozę, kontrolę i ocenę działań edukacyjnych ucznia oraz motywować go do samorozwoju
7. potrafi zaprojektować lekcję, cykl lekcji, projekt edukacyjny; umie samodzielnie stworzyć plan wynikowy, rozkład materiału i inne narzędzia edukacyjne; potrafi korzystać z multimediów i otwartych zasobów edukacyjnych podczas planowania i projektowania czynności dydaktycznych; umie zaplanować formy oddziaływań dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, wykorzystując wiedzę o indywidualnych ścieżkach kształcenia
8. potrafi zapoznać ucznia z interdyscyplinarną i zinterioryzowaną wiedzą o świecie, z odwołaniami do syntezy sztuk, kodów różnych sztuk; potrafi wskazać edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/-a motywować uczniów do lektury różnych tekstów w ich warstwie semiotycznej i semantycznej
2. jest gotów/-a adaptować metody pracy do potrzeb uczniów, rozwijać ich postawy etyczne, uczyć współpracy, kształtować kompetencje komunikacyjne

Treści programowe dla zajęć:

Dominanty kształcenia polonistycznego w liceum: kształcenie literackie i kulturowe akcentujące aspekty egzystencjalne, związek z dziedzictwem kulturowym i dialog z tradycją, rozwój kompetencji językowej rozumianej jako podstawa rozumienia tekstów oraz sposób komunikowania się ze światem, tworzenie własnych tekstów z uwzględnieniem zasad retoryki, refleksyjny odbiór przekazów medialnych i zasobów internetowych.

Miejsce przedmiotu „język polski” na III etapie edukacyjnym w kontekście dokumentów oświatowych oraz treści kształcenia z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

Planowanie i organizowanie procesu dydaktycznego na lekcjach języka polskiego na poziomie liceum i technikum z uwzględnieniem rozmaitych kontekstów, integracji międzyprzedmiotowej, syntezy sztuk, zróżnicowania stanowisk naukowo-badawczych oraz z wykorzystaniem narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Typy i modele lekcji języka polskiego na III etapie edukacyjnym. Tradycyjne i nowoczesne metody nauczania. Uwarunkowania wyboru instrumentarium metodycznego w społeczeństwie informacyjnym. Metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności uczniów. Metody i techniki usprawniania komunikacji z uczniem.

Rola analogowych i cyfrowych zasobów edukacyjnych w liceum i technikum (podręczniki, czasopisma polonistyczne, repetytoria, platformy edukacyjne, repozytoria cyfrowe, blogi oświatowe i inne materiały dydaktyczne do nauki języka polskiego).

Sposoby wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów.

Kształtowanie postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych.

Rodzaje i funkcje oceniania. Formy ewaluacji.

Sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu.

Typowe dla przedmiotu błędy uczniowskie, ich rola i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym. Ocenianie ucznia jako proces wspierania jego edukacyjnego rozwoju. Edukacyjna wartość dodana jako efekt współpracy z innymi nauczycielami, pracownikami szkoły i ekspertami w zakresie doskonalenia warsztatu pracy.

Style i techniki pracy z uczniem.

Nauczanie zespołowe i interdyscyplinarne.

Rozwój metapoznania.

Motywowanie młodzieży do kreatywnej współpracy na „godzinach polskiego”, szczególnie podczas analizy i interpretacji tekstów literackich oraz tekstów ikonicznych.

Kształtowanie kompetencji uczestnictwa we współczesnej kulturze.

Metody i techniki usprawniania komunikacji z uczniem.

Tworzenie podstaw dialogu edukacyjnego w klasie szkolnej i podczas zajęć pozalekcyjnych.

Kształtowanie postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy.

Rozwijanie postaw społecznych i etycznych uczniów.

Nazwa zajęć: **Praktyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. stosuje podstawowe pojęcia marketingu w odniesieniu do realizacji projektów

w zakresie umiejętności:

1. planuje i realizuje poszczególne etapy procesu wdrażania projektów
2. zdobywa fundusze na realizację projektu z różnych źródeł finansowania
3. przygotowuje podstawową dokumentację projektu (wnioski, budżet, opisy, rozliczenia)
4. wykorzystuje w praktyce podstawowe informacje z zakresu prawa (np. prawa autorskie w działaniach marketingowych)
5. stosuje wiedzę specjalnościową (m.in. o formach krytycznoliterackich, współczesnych dyskursach krytycznych, teoriach performatywności) w przygotowaniu i realizacji projektów

w zakresie kompetencji społecznych:

1. współpracuje z różnymi podmiotami i instytucjami kulturalnymi (w ramach realizacji projektu)
2. współpracuje z zespołem, efektywnie pracuje samodzielnie, a także merytorycznie dyskutuje ze stanowiskami członków zespołu
3. obserwuje, analizuje i interpretuje zachowania grupy (etapy kształtowania, sposoby radzenia sobie z konfliktami, role grupowe) w procesie przygotowania i realizacji projektu

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe akty prawne dotyczące organizacji projektów literackich
Zastosowanie narzędzi marketingowych w realizacji projektów
Dokumentacja projektów literackich
Zastosowanie wiedzy kierunkowej w realizacji zadań zawodowych
Organizacja pracy zespołowej
Współpraca z podmiotami i instytucjami kulturalnymi

Nazwa zajęć: **Teoria przekładu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. referuje i porównuje koncepcje przekładu wypracowane na gruncie różnych teorii w naukach humanistycznych
2. wyjaśnia rolę studiów nad przekładem w całokształcie wiedzy o kulturze i komunikacji międzyludzkiej

w zakresie umiejętności:

1. czyta ze zrozumieniem i samodzielnie komentuje prace teoretyczne z zakresu teorii literatury i studiów nad przekładem w języku polskim i angielskim
2. dokonuje przekładu średnio skomplikowanego tekstu naukowego z zakresu humanistyki z języka angielskiego na język polski
3. przygotowuje i przedstawia w dowolnej formie prezentację o tematyce przekładoznawczej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. czynnie uczestniczy w zespołowej pracy translatorskiej

Treści programowe dla zajęć:

Zakres, miejsce i znaczenie teorii przekładu w naukach humanistycznych
Wielojęzyczność i wielokulturowość a problemy przekładu
Strukturalistyczne i semiotyczne badania nad przekładem
Polisystemowa teoria przekładu
Zwrot kulturowy w Translation Studies
Przekład w perspektywie studiów feministycznych, genderowych i postkolonialnych
Przekładoznawstwo kognitywistyczne
Tłumaczenie wspomagane komputerowo (Computer Assisted Translation, CAT)
Przekład audiowizualny
Prawo autorskie a przekład
Tłumaczenie tekstu naukowego z zakresu nauk humanistycznych (z języka angielskiego na polski)

Nazwa zajęć: **Podstawy rehabilitacji głosu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia procesy fizjologiczne wpływające na czynność fonacyjną i przepływ powietrza przez krtani oraz prawidłowo posługuje się terminami dotyczącymi prawidłowej emisji głosu i zaburzeń prowadzących do chorób narządu głosowego

w zakresie umiejętności:

1. ocenia podstawowe parametry głosu (cechy fizyczne i psychofizyczne głosu)
2. samodzielnie organizuje warsztat terapeutyczny w procesie kształtowania właściwego efektu głosowego
3. zna i stosuje w praktyce zasady profilaktyki i higieny narządu głosowego

w zakresie kompetencji społecznych:

1. współpracuje ze specjalistami zajmującymi się narządem głosu na płaszczyźnie medycznej, pedagogicznej i psychologicznej

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowa terminologia związana z głosem i z zaburzeniami głosu: anatomia i fizjologia krtani; afonia, dysfonia (rodzaje dysfonii), dyzartrofia, chrypka, porażenie fałdów głosowych, laryngektomia, rehabilitacja głosu

Ocena i diagnostyka narządu głosowego

Zaburzenia czynnościowe i organiczne głosu. Patomechanizm, etiologia, postępowanie rehabilitacyjne

Choroby zawodowe narządu głosowego. Patomechanizm, etiologia, postępowanie rehabilitacyjne
Nauka głosu i mowy przelękowej po laryngektomii całkowitej
Profilaktyka i higiena narządu głosowego

Nazwa zajęć: **Sztuka i literatura krytyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. sytuuje literaturę i sztukę krytyczną wobec tradycji estetycznej
2. dostrzega rolę i znaczenie literatury i sztuki krytycznej w kształtowaniu porządku kulturowo-społecznego
3. omawia na wybranych przykładach wzajemne relacje literatury i sztuki krytycznej z rzeczywistością społeczno-kulturową
4. omawia podstawowe zagadnienia recepcji sztuki i literatury krytycznej

w zakresie umiejętności:

1. analizuje literaturę i sztukę krytyczną wobec wartości i norm kulturowych, uprzedzeń i stereotypów
2. analizuje i twórczo interpretuje literaturę i sztukę krytyczną

Treści programowe dla zajęć:

Sztuka i literatura krytyczna – ich definiowanie, zakres znaczeniowy, dominujące tematy

Sztuka i literatura krytyczna jako przekroczenie tradycyjnej estetyki

Odbiór sztuki/literatury krytycznej – kompetencje odbiorcy

Różne uwarunkowania odbioru sztuki i literatury krytycznej:- demograficzne i pokoleniowe-polityczne i społeczne - obyczajowe, moralne i religijne

Tabu, szok i skandal w sztuce/literaturze krytycznej

Sztuka i literatura krytyczna jako obszary estetycznego ryzyka

Nazwa zajęć: **Librettologia**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia specjalistyczną terminologię dotyczącą analizy libretta operowego
2. rozpoznaje i nazywa wybrane parametry formalne libretta operowego
3. wyjaśnia, na czym polegają epickie, dramatyczne i liryczne dominanty libretta operowego
4. wyjaśnia, na czym polega specyfika relacji słowno-muzyczno-obrazowych w librecie operowym
5. omawia, na czym polega perspektywa librettologiczna w badaniach nad dziełami teatru muzycznego

w zakresie umiejętności:

1. analizuje wybrane aspekty estetyczne libretta operowego
2. stosuje specjalistyczną terminologię dotyczącą analizy libretta operowego
3. posługując się tekstem naukowym dotyczącym libretta i librettologii, streszcza i przedstawia jego tezy, stosując je do własnych analiz

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykazuje się odpowiedzialnością za zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój upodobań kulturalnych społeczności, w której funkcjonuje

Treści programowe dla zajęć:

Librettologia i stan badań nad librettem, spory wokół definicji libretta

Struktura formalna librett operowych i jego uwarunkowania dramatyczno-muzyczne

Libretto jako forma dramatyczna

Epickie dominanty libretta

Liryczne dominanty libretta

Teatralno-wizualne aspekty libretta

Przemiany estetyczno-formalne librett operowych – analiza wybranych arcydzieł

Nazwa zajęć: **Laboratorium psychologiczne: przygotowanie do praktyk w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. rozumie pojęcie autorefleksji i samorozwoju oraz konieczność ciągłego rozwijania się i doskonalenia w celu efektywnego funkcjonowania w roli nauczyciela
2. zna i rozumie mechanizm stresu i wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela

w zakresie umiejętności:

1. potrafi identyfikować i analizować sytuacje trudne w szkole, aktywnie poszukuje strategii radzenia sobie w sytuacjach trudnych (w tym strategie radzenia sobie ze stresem w sytuacjach szkolnych)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do podejmowania działań w obszarze profilaktyki zdrowia i higieny pracy w zawodzie nauczyciela (stres, wypalenie zawodowe, radzenie sobie z trudnościami)
2. jest gotów/gotowa do refleksji nad własnymi potrzebami i celami w procesie identyfikacji z rolą nauczyciela

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości studenta i przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści).

Zasoby własne w pracy nauczyciela – metody samooceny zasobów i ograniczeń, sposoby wspierania rozwoju osobistego, nauczyciel w procesie uczenia się przez całe życie. Indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami w relacjach.

Stres i zarządzanie stresem – czynniki obciążające w pracy nauczyciela, czynniki indywidualne wpływające na reakcję stresową i ich identyfikacja, strategie radzenia sobie ze stresem.

Nauczycielskie wypalenie zawodowe: proces wypalenia zawodowego i jego składowe. Profilaktyka wypalenia zawodowego w pracy nauczyciela.

Nazwa zajęć: **Wczesna interwencja logopedyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje rozwój psychoruchowy niemowląt i małych dzieci, a szczególnie: motoryki dużej i małej, percepcji słuchowej i wzrokowej, mowy oraz zachowań społecznych i emocjonalnych
2. wymienia różnice między karmieniem naturalnym a alternatywnym oraz wskazuje najlepsze pozycje i narzędzia do karmienia niemowlęcia

w zakresie umiejętności:

1. prawidłowo wybiera narzędzia diagnostyczne w postaci kart mowy i umie posługiwać się nimi w praktyce
2. wykorzystuje zdobytą wiedzę do oceny warunków anatomicznych niemowlęcia i przeprowadzenia masażu wewnątrzustnego oraz do oceny odruchów ustno-twarzowych i stymulacji zaburzonych reakcji oralnych
3. ocenia wpływ zaburzonych funkcji prymarnych na czynności sekundarne
4. opracowuje plan terapii logopedycznej dla dziecka z deficytami rozwojowymi

Treści programowe dla zajęć:

Charakterystyka rozwoju sprawności motorycznej i manualnej, percepcji słuchowej, wzrokowej, mowy oraz zachowań społecznych i emocji u niemowląt i dzieci do 3. r.ż. Stymulacja rozwoju małego dziecka
Charakterystyka wybranych narzędzi wykorzystywanych do badań, czyli kart diagnostyki np. E. Stecko, A. Łady, J. Cieszyńskiej i M. Korendo, M. Machoś, M. Czajkowskiej

Budowa i rozwój zespołu ustno-twarzowego w normie i w patologii. Diagnostyka niemowlęcego narządu artykulacyjnego, uwzględniająca ocenę warunków anatomicznych i funkcjonalnych w obrębie twarzy i jamy ustnej oraz ocenę odruchów orofacjalnych. Stymulacja zaburzonych odruchowych reakcji oralnych: wygórowanych i obniżonych

Model rozwoju czynności pokarmowych w normie i w patologii do 6. m.ż. Sposoby prawidłowego karmienia naturalnego i alternatywnego. Protokół oceny umiejętności ssania piersi

Model rozwoju czynności pokarmowych w normie i w patologii po 6. m.ż.

Wpływ funkcji prymarnych na rozwój mowy

Opieka logopedyczna nad dziećmi przedwcześnie urodzonymi

Nazwa zajęć: **Wczesna interwencja terapeutyczna**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wyjaśnia potrzebę objęcia wczesną interwencją terapeutyczną, w tym logopedyczną, dziecka z deficytami rozwojowymi
2. omawia zjawiska ankyloglosji i frenotomii (rozpoznanie deficytu, sklasyfikowanie deficytu, wdrożenie ćwiczeń przygotowujących do zabiegu i stosowanych po nim)

w zakresie umiejętności:

1. stymuluje rozwój dziecka z deficytami rozwojowymi w różnych aspektach, zwłaszcza logopedycznym
2. przygotowuje plan wczesnej terapii dla dziecka z chorobami genetycznymi, z deficytami w obrębie aparatu artykulacyjnego, z zaburzeniami karmienia

Treści programowe dla zajęć:

Dziecko w procesie wczesnej interwencji i wspomagania rozwoju

Charakterystyka ankyloglosji i frenotomii (rozpoznanie deficytu, sklasyfikowanie deficytu, wdrożenie ćwiczeń przygotowujących do zabiegu i stosowanych po nim)
Wspomaganie rozwoju dziecka w jego najbliższym środowisku
Wczesna stymulacja rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym
Wczesna interwencja wobec dziecka zaburzonego w rozwoju

Nazwa zajęć: Historia pojęć estetycznych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wyjaśnia znaczenie wybranych kategorii i pojęć estetycznych w kontekście ich powiązań z sztuką europejską różnych epok, a także wskazać na ich kulturotwórczą funkcję
2. w pogłębiony sposób przedstawia przemiany zachodzące w znaczeniu i statusie wybranych pojęć estetycznych wraz ze wskazaniem ich najważniejszych modyfikacji i przewartościowań w dziejach kultury i współczesnym życiu kulturalnym

w zakresie umiejętności:

1. w pogłębiony sposób analizuje i interpretuje teksty z zakresu estetyki i filozofii z uwzględnieniem ich odniesień historyczno-kulturowych i świadomością ich roli w budowaniu tożsamości zbiorowej
2. potrafi przeprowadzić krytyczną analizę współczesnych strategii artystycznych w oparciu o wiedzę na temat tradycji estetyki europejskiej
3. potrafi wykorzystać wiedzę naukową do prowadzenia własnych analiz
4. poddaje krytycznej analizie teksty źródłowe odnoszące się do wybranych kategorii estetycznych (m.in. mimesis, smak, przyjemność estetyczna, estetyka wzniosłości)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykazuje odpowiedzialność za zachowanie dziedzictwa kulturowego, rozwijanie więzi społecznych oraz stymulowanie życia kulturalnego

Treści programowe dla zajęć:

Analiza podstawowych terminów z zakresu estetyki – przemiany zachodzące w rozumieniu pojęcia sztuki i piękna

Wybrane pojęcia estetyczne o rodowodzie arystotelesowskim (m.in. mimesis, anagnorisis, prawdopodobieństwo) oraz estetyczne i kulturowe konteksty ich przemian znaczeniowych

Smak – historia pojęcia, wybrane definicje, odmiany, estetyczne i kulturowe konteksty przemian znaczeniowych

Przyjemność estetyczna, melancholia – historia pojęć, wybrane definicje, estetyczne i kulturowe konteksty przemian znaczeniowych

Wzniosłość i estetyka wzniosłości – historia pojęcia, wybrane definicje, kulturowe konteksty przemian znaczeniowych

Nazwa zajęć: Pragmatyka językowa

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje pragmatykę językową (konceptje badawcze i ich przydatność w analizie tekstu i praktyce komunikacyjnej)
2. wyjaśnia różnice między intencją komunikacyjną a funkcją testu; w określonym przekazie umiejętnie rozpoznaje akty mowy, wskazuje możliwe znaczenia, określa czynniki kontekstowe
3. omawia podstawową aparaturę terminologiczną związaną z pragmatyką językową

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zastosować w praktyce badawczej podstawową aparaturę terminologiczną związaną z pragmatyką językową
2. rozpoznaje aspekty komunikacyjne i kulturowe wpływające na rozumienie przekazu językowego
3. potrafi komunikować się zachowując poprawność języka i kulturę komunikacji interpersonalnej
4. potrafi dokonać samodzielnej, krytycznej lektury tekstów naukowych i dyskusji z proponowanymi w niej badawczymi rozwiązaniami
5. potrafi umiejętnie łączyć wiedzę stricte językoznawczą z zagadnieniami z zakresu historii i teorii literatury, psycholingwistyki, neurolingwistyki, socjolingwistyki

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykazuje troskę o etyczność komunikacji

Treści programowe dla zajęć:

Użycie języka (interakcja, nadawca, odbiorca, audytorium). Model komunikacji.

Tło aktu komunikacyjnego (kontekst szeroki i wąski, sytuacja społeczna, zaplecze kulturowe; kontekst nadawczy i kontekst odbiorczy; czas; miejsce; okoliczności).

Uczestnicy aktu mowy (pojęcie kompetencji kulturowej - w tym językowej i komunikacyjnej, role komunikacyjne, intencje komunikacyjne).

Ideacyjne, interakcyjne i tekstowe funkcje języka.

Teoria aktów mowy (aspekt lokucyjny, illokucyjny i perlokucyjny; siła illokucyjna i zamierzone efekty perlokucyjne; warunki fortunności).

Typologia aktów mowy (bezpośrednie i pośrednie akty mowy; performatywy i konstatacje).

Presupozycje i implikatury. Referencjalność, indeksykarność, deiktyczność.

Teoria konwersacji (kooperacja, maksymy konwersacyjne Grice'a, gry językowe).

Pragmatyka grzeczności.

Etyka komunikowania.

Pragmatyka a gramatyka. Pragmatyka a semantyka.

**Nazwa zajęć: Uczeń z doświadczeniem migracyjnym w polskim systemie oświaty
Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:**

1. zna charakterystyki rozwoju mowy i modele kształcenia językowego (szczególnie w odniesieniu do osób z doświadczeniem migracji)

w zakresie umiejętności:

1. stosuje w praktyce dydaktycznej poznane zasady kształcenia językowego i indywidualizacji nauczania

2. konstruuje autorskie materiały edukacyjne i planuje zajęcia z języka polskiego jako obcego kierowane do odbiorców w wieku szkolnym

3. analizuje i odpowiednio sytuje zdobytą wiedzę w kręgu szerszych odniesień (kulturowych, psychologicznych, dydaktycznych)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. pracuje w grupie osób o podobnych zainteresowaniach, a także przyjmuje rolę lidera lub współwykonawcy

Treści programowe dla zajęć:

Uczeń z doświadczeniem migracji w polskim systemie oświaty: historia i współczesność. Kontekst prawny kształcenia obcokrajowców w Polsce. Szanse i wyzwania

Tradycja szkolnictwa polskiego i polskojęzycznego za granicą: podstawy prawne, najważniejsze pojęcia, kluczowe momenty, dobre praktyki

Rozwiązania programowe stworzone z myślą o oświacie polskojęzycznej za granicą: podstawa programowa i ramy programowe, podręczniki i programy nauczania. Dobór podręczników do potrzeb i możliwości uczniów

Rozwiązania programowe dla uczniów obcokrajowców w systemie szkolnictwa w Polsce

Pojęcia: język pierwszy, język drugi oraz język obcy, bilingwizm, multilingwizm, semilingwizm oraz dyglosja a klasy wielokulturowe w polskich szkołach kształcących dzieci i młodzież

Rozwój mowy dziecka jedno- i wielojęzycznego

Wspieranie dwujęzyczności u dzieci i młodzieży. Baza pomysłów dydaktycznych

Różne modele kształcenia językowego osób z doświadczeniem migracji. Metody i techniki wspierające nauczanie języka polskiego jako obcego / drugiego u dzieci i młodzieży. Zasada indywidualizacji nauczania

Podręczniki i pomoce edukacyjne stworzone z myślą o nauczaniu języka polskiego jako obcego / drugiego dla dzieci i młodzieży oraz baza istniejących materiałów edukacyjnych stanowiących pomoc dydaktyczną dla nauczyciela polonisty

Egzamin certyfikacyjny z języka polskiego jako obcego dla dzieci i młodzieży: założenia, struktura, sposób przeprowadzania oraz oceniania. Przygotowywanie dzieci i młodzieży do certyfikacji

Programowanie zajęć z języka polskiego jako obcego dla uczniów w polskich szkołach; tworzenie konspektu, planowanie ewaluacji

Nazwa zajęć: Tekstologia na lekcjach języka polskiego

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka
w zakresie wiedzy:**

1. omawia zasady przygotowania ucznia do krytycznej analizy tekstu (wyszukiwanie informacji, integracja i interpretacja, refleksja i ocena) oraz tworzenia tekstu własnego na lekcji języka polskiego

w zakresie umiejętności:

1. potrafi stosować w praktyce zasady przygotowania ucznia do krytycznej analizy tekstu (wyszukiwanie informacji, integracja i interpretacja, refleksja i ocena) oraz tworzenia tekstu własnego na lekcji języka polskiego

2. potrafi uzasadnić wybór i stosuje w praktyce metody organizowania procesu lektury oraz kształtowania umiejętności tekstotwórczych na lekcjach języka polskiego
3. potrafi zaprojektować działania dydaktyczne przydatne w procesie krytycznej analizy oraz tworzenia tekstu i włącza je do scenariusza lekcji
4. potrafi zaplanować i zorganizować proces poznawania tekstu literackiego, naukowego i użytkowego jako cyklu lekcyjnego i pojedynczych działań lekcyjnych.
5. potrafi zaplanować i zorganizować proces kształtowania umiejętności tekstotwórczych jako cyklu lekcyjnego i pojedynczych działań lekcyjnych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie korzyści wynikające z właściwego organizowania procesu percepcji, rozumienia, analizy, interpretacji, przekształcania i tworzenia tekstu na lekcjach języka polskiego

Treści programowe dla zajęć:

Tekstologia i tekst w szkole: definicje, wyznaczniki spójność tekstu, analiza wybranych przykładów.
Zasady organizowania działań dydaktycznych w zakresie krytycznej analizy tekstu: analiza struktury tekstu, ramy delimitacyjnej, kompozycji, budowy akapitu, rytmu akapitowego, typów wstępów i zakończeń; plan odtwórczy (nominalny, werbalny, w formie pytań);
podstawowe sposoby organizacji tekstów: opis, opowiadanie, prezentacja, argumentacja; informacje wyrażone wprost i pośrednio; informacje a sądy i opinie; znaczenie dosłowne, metaforyczne, symboliczne.

Znaczenie krytycznego myślenia, krytycznej analizy i tworzenia tekstu w rozwoju poznawczym i społecznym ucznia – wprowadzenie; czytanie, czytanie proceduralne, czytanie krytyczne, analiza tekstu, np. szkicu krytycznego.

Planowanie i organizowanie pracy z lekturą szkolną w cyklu oraz na pojedynczej lekcji

Skuteczne praktyki pracy z lekturą na lekcji języka polskiego

Badanie stopnia rozumienia tekstu na lekcji języka polskiego

Przekształcanie tekstu i działania na tekście (wyciąg, wybór słów kluczowych, plan kompozycyjny i dekompozycyjny, streszczenie, transformacja, parafraza, korekta)

Zasady tworzenia wypowiedzi spójnych, logicznych oraz stosowania kompozycji odpowiedniej dla danej formy gatunkowej przewidzianej w podstawie programowej z języka polskiego, np. wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, szkic interpretacyjny, szkic krytyczny, esej, interpretacja porównawcza, reportaż, felieton, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca.

Doskonalenie umiejętności retorycznych (teza, argument, typy argumentów, cele perswazyjne, zasady kompozycji tekstu, logika toku rozumowania)

Nazwa zajęć: Krytyka przekładu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wskazuje i charakteryzuje najistotniejsze zagadnienia z zakresu metodologii przekładu
2. wskazuje i omawia najważniejsze problemy stawiane przed tłumaczem przez tekst oryginalny

w zakresie umiejętności:

1. dokonuje wnikliwej analizy stricte językowej tekstu przełożonego w odniesieniu do tekstu oryginału
2. opisuje i analizuje przebieg danej inicjatywy translatorskiej, rekonstruuje i ocenia strategię tłumacza oraz jego indywidualny styl
3. czyta ze zrozumieniem prace naukowe z zakresu krytyki przekładu, także anglojęzyczne, rekonstruuje ich główne tezy oraz potwierdza je lub podważa na samodzielnie wybranych przykładach
4. przygotowuje pisemną prezentację krytyki wybranego, już istniejącego przekładu przy użyciu właściwego dla tej dziedziny języka naukowego i z odwołaniem do literatury przedmiotu

Treści programowe dla zajęć:

Tajemnica istnienia (sporadycznego) krytyki przekładu (Edward Balcerzan). Cele krytyki przekładu
Przygotowanie do krytyki przekładu. Dwa etapy: wnikliwa analiza języka tekstu oryginalnego oraz przełożonego (1) interpretacja obu tekstów będąca jej konsekwencją (2)

Modele krytyki przekładu w kulturze polskiej i zachodniej. Recenzja a krytyka

Teoria i praktyka – po co tłumaczowi krytyka przekładu?

Krytyka przekładu w kontekście serii translatorskiej

Perspektywy krytyki przekładu – zorientowanie na oryginał, na przekład lub na proces

Problem jejgo w przekładzie. Tłumaczenie a płeć

Krytyka przekładu a wartościowanie – kłopoty aksjologiczne

Wybitni krytycy i ich strategię krytyki przekładu

Nazwa zajęć: Język polski w świecie

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie konteksty obecności polszczyzny w świecie w ujęciu synchronicznym i diachronicznym, a także omawia je w sposób problemowy, dzięki czemu przygotowuje się do pracy lektora w grupie wielojęzycznej i wielokulturowej
2. omawia konteksty legislacyjne, edukacyjne, kulturowe i społeczne rozwoju oraz promocji polszczyzny w świecie
3. wskazuje kompetencje i obszary działalności najważniejszych instytucji wspierających promocję języka polskiego w świecie
4. zna i rozumie znaczenie wprowadzenia systemu certyfikacji języka polskiego dla wzrostu prestiżu polszczyzny w świecie i wskazuje funkcję certyfikacji dla procesu uczenia języka polskiego jako niepierwszego

w zakresie umiejętności:

1. stosuje narzędzia służące promocji języka polskiego w różnych sytuacjach komunikacyjnych
2. podejmuje działania wspierające funkcjonowanie najważniejszych instytucji działających na rzecz promocji języka polskiego w świecie

Treści programowe dla zajęć:

Polszczyzna w Europie i na świecie – wybrane konteksty legislacyjne, społeczne oraz kulturowe (środowiska polonijne, wybitni Polacy, znaczenie polskiej literatury i nauki; translatoryka, recepcja, najważniejsze akty prawne, działania politycznojęzyczne)

Podmioty wspierające podtrzymywanie znajomości języka polskiego poza Polską oraz zajmujące się promocją polszczyzny w świecie (rys historyczny, obszary działalności, kompetencje i osiągnięcia)

Wybrane konteksty edukacyjne (nauczanie języka polskiego jako obcego, drugiego, ojczystego - kształcenie akademickie, szkolne, pozaszkolne; placówki oświatowe, lektoraty i polonistyki na wyższych uczelniach)

Uwarunkowania towarzyszące pracy nauczyciela i lektora poza Polską

System certyfikacji języka polskiego jako obcego (historia, rozwój i znaczenie)

Nazwa zajęć: Polszczyzna historyczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. referuje poglądy na temat historycznego rozwoju języka polskiego z odniesieniem do innych żywych języków słowiańskich, do języka prasłowiańskiego rozumianego jako hipoteza naukowa oraz do języka staro-cerkiewno-słowiańskiego jako najdawniejszego słowiańskiego języka literackiego, dziś martwego, a także wskazać implikacje tych zmian we współczesnej polszczyźnie
2. omawia rolę wiedzy o historycznym rozwoju języków słowiańskich w całości kształcenia wiedzy o języku, kulturze i komunikacji międzyludzkiej

w zakresie umiejętności:

1. potrafi czytać ze zrozumieniem i samodzielnie komentować prace teoretyczne z zakresu językoznawstwa (zwłaszcza diachronicznego) oraz prawidłowo posługiwać się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu językoznawstwa diachronicznego
2. potrafi dokonać lingwistycznej analizy polskiego tekstu dawnego i tekstu staro-cerkiewno-słowiańskiego
3. potrafi korzystać ze źródeł elektronicznych (bazy danych, korpusy, materiały on-line)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do czynnego uczestniczenia w zespołowym rozwiązywaniu problemów z zakresu lingwistycznej interpretacji polskich i staro-cerkiewno-słowiańskich tekstów dawnych

Treści programowe dla zajęć:

Przeobrażenia polskiego systemu językowego z odniesieniem do zmian w innych językach słowiańskich: fonetyka / fonologia.

Przeobrażenia polskiego systemu językowego z odniesieniem do zmian w innych językach słowiańskich: fleksja imienna i werbalna.

Przeobrażenia polskiego systemu językowego z odniesieniem do zmian w innych językach słowiańskich: składnia.

Przeobrażenia polskiej leksyki z odniesieniem do zmian w innych językach słowiańskich: słowotwórstwo.

Samodzielna filologiczna analiza tekstu polskiego (prowadzona z perspektywy diachronicznej) i staro-cerkiewno-słowiańskiego

Nazwa zajęć: Historia przekładu

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wymienia i charakteryzuje najważniejsze w historii literatury koncepcje tłumaczenia oraz osadza je w kontekście kulturowym (również w kontekście kontaktów międzykulturowych)
2. wskazuje i interpretuje przetłumaczone teksty literackie, które w kolejnych epokach wywarły szczególnie duży wpływ na rozwój polskiej kultury i literatury
3. omawia sposób tłumaczenia wybranych konwencji i gatunków literackich z uwzględnieniem przemian w kolejnych epokach, a szczególnie z uwzględnieniem wielojęzyczności i wielokulturowości dawnej Rzeczypospolitej

w zakresie umiejętności:

1. proponuje własne rozwiązania przekładowe tekstów literackich, które w kolejnych epokach wywarły szczególnie duży wpływ na rozwój polskiej kultury i literatury
2. przygotowuje dłuższą (ustną lub pisemną) wypowiedź (bądź prezentację zespołową) na temat wybranego problemu historii przekładu, z użyciem właściwego dla tej dziedziny języka naukowego i odwołaniem do literatury przedmiotu
3. czyta ze zrozumieniem i analizuje prace naukowe z zakresu historii przekładu, rekonstruuje ich główne tezy

Treści programowe dla zajęć:

Przedmiot zainteresowań historii przekładu i jej miejsce wśród dziedzin nauki o literaturze

Historia przekładów biblijnych (charakterystyka najważniejszych tłumaczeń, pojęcie serii przekładowej, uwarunkowania przekładów biblijnych w kolejnych epokach, Biblia a wielojęzyczność i wielokulturowość jej odbiorców)

Epos na warsztacie tłumacza (przekłady Iliady na j. polski, heksametr na warsztacie tłumacza, ewolucja konwencji gatunkowej, recepcja eposów w wielojęzycznym średniowieczu i renesansie)

Horacy – przekłady, parafrazy, oddziaływanie na kulturę polską (ze szczególnym uwzględnieniem prac J. Kochanowskiego i S. Petrycego, w kontekście dwujęzyczności polskiego renesansu)

Wielojęzyczność literatury polskiego średniowiecza i renesansu a problemy przekładu

Strategie przekładowe polskiego renesansu, baroku i oświecenia (np. w odniesieniu do twórczości Ł. Górnickiego, J. A. Morsztyna, prac F. K. Dmochowskiego, I. Krasickiego, M. Fijałkowskiego)

Szekspir a literatura polska – historia przekładu dramatów szekspirowskich (wybrane zagadnienia)

Rola przekładów literatury francuskiej w polskiej kulturze (na przykładzie dokonań T. Żeleńskiego)

Dwudziestowieczne dyskusje wokół problematyki przekładowej (na przykładzie sporu o Eugeniusza Oniegina)

Problematyka przekładu poezji awangardowej

Nazwa zajęć: **Praktyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. przekłada wiedzę zdobytą podczas zajęć uniwersyteckich na pracę w wydawnictwie lub redakcji
2. samodzielnie wykonuje adekwatne do wykształcenia zadania wyznaczane mu przez zwierzchnika w miejscu praktyk, w tym przygotowanie tłumaczenia i redakcję przekładu

w zakresie kompetencji społecznych:

1. funkcjonuje w pozaakademickim systemie instytucjonalnym
2. nawiązuje i buduje kontakty i relacje zawodowe

Treści programowe dla zajęć:

Zapoznanie się ze specyfiką pracy tłumacza lub redaktora przekładu w wybranym wydawnictwie lub redakcji

Zapoznanie się z zakresem i strukturą obowiązków na poszczególnych stanowiskach, w obrębie których student będzie praktykował

Prawne i etyczne aspekty praktyk w danej instytucji

Podstawowe narzędzia pracy na określonych stanowiskach. Źródła w warsztacie tłumacza

Realizacja zadań indywidualnych i zespołowych. Przygotowanie materiałów tłumaczeniowych lub redakcyjnych

Nazwa zajęć: **Analiza dzieła operowego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

- wymienia wybrane arcydzieła operowe i omawia ich tematykę oraz kształt estetyczny z użyciem terminologii z zakresu badań nad literaturą, teatrem operowym i formami dramatyczno-muzycznymi
- charakteryzuje kluczowe idee filozoficzne i estetyczne kształtujące operę i teatr operowy

w zakresie umiejętności:

- analizuje i interpretuje reprezentatywne dla historii opery dzieła dramatyczno-muzyczne, wykorzystując do tego znajomość kontekstu historycznego i kulturowego oraz wiedzę o wybranych metodologiach badań nad operą i teatrem operowym
- wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje dotyczące opery i teatru operowego oraz stosuje umiejętności badawcze i praktyczne (formułowanie i analiza problemów, dobór metod i narzędzi, opracowanie, prezentacja i wdrożenie wyników) w celu wykorzystania ich w pracy zawodowej, w związku ze specjalizacją uzyskaną w ramach II stopnia kształcenia
- przygotowuje i prezentuje projekt, wystąpienie ustne lub multimedialne na wybrany temat dotyczący opery XVII, XVIII, XIX lub XX wieku – w ramach wystąpienia student potrafi wykorzystać poglądy różnych badaczy i na ich tle formułować własne wnioski

w zakresie kompetencji społecznych:

- samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija swoje umiejętności, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
- jest gotów/popularyzować wiedzę na temat opery i odczuwa odpowiedzialność za zachowanie dziedzictwa kulturowego

Treści programowe dla zajęć:

Kluczowe idee filozoficzne, literackie, estetyczne i kulturowe kształtujące proces przemian w historii opery XVII-XX wieku (np. romantyczna korespondencja sztuk, operowy szekspiryzm, muzyczny ekspresjonizm, XX-wieczny formalizm etc.)

Związki opery z historią literatury

Związki opery z historią muzyki (np. usytuowanie omawianych dzieł operowych w kontekście przemian paradygmatów muzycznych lub studiów nad myślą o muzyce)

Ewolucja form dramatyczno-muzycznych w XVII-XX wieku

Muzyczna adaptacja tekstu literackiego – dramatycznego, epickiego lub lirycznego, oraz proces kształtowania libretta operowego

Język muzyczny w operze (np. semantyka tonacji, motywy przewodnie etc.)

Relacje między komponentami widowiska operowego – słowem, muzyką i inscenizacją teatralną

Przygotowywanie prezentacji ustnej lub multimedialnej poświęconej wybranym zagadnieniom ideowym lub estetycznym opery i teatru operowego

Nazwa zajęć: Podstawy psychologii dla nauczycieli cz. 2 (ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

- zna i rozumie mechanizm psychicznej adaptacji adolescenta, identyfikuje charakterystyczny dla wieku rodzaj motywacji, mechanizm funkcjonowania osobowości, poznawczego ustosunkowywania się, komunikowania się, uczenia się, a także różnice indywidualne w tym zakresie oraz możliwe zaburzenia
- rozumie centralne znaczenie w rozwoju adolescenta uczenia się zgodnie z zainteresowaniami, myślenia hipotetyczno-dedukcyjnego i pojęciowego, moralności postkonwencjonalnej, formowania się poczucia tożsamości, rozpoznaje przyczyny nieprawidłowości w przebiegu procesu ich rozwoju oraz późniejsze rozwojowo skutki wynikające z tych nieprawidłowości
- zna i rozumie symptomy prawidłowego i nieprawidłowego przebiegu procesu rozwoju adolescenta w obszarze rozwoju osobowości, funkcji intelektualnych, funkcji społeczno-emocjonalnych, wolicjonalnych, moralności, komunikacji i współpracy

w zakresie umiejętności:

- potrafi dostosować sytuację nauczania przedmiotu do możliwości uczenia się adolescenta
- potrafi wspierać adolescenta w zakresie uczenia się przedmiotowej wiedzy, nabywania umiejętności i kształtowania nastawień

w zakresie kompetencji społecznych:

- jest gotów/gotowa do interweniowania w momencie rozpoznania sytuacji zagrażającej rozwojowi adolescenta

Treści programowe dla zajęć:

Proces funkcjonalnej i dysfunkcjonalnej adaptacji adolescenta do świata dorosłych; sytuacja konfliktu zewnętrznego i wewnętrznego; dynamika sytuacji psychologicznej adolescenta.

Dynamika i struktura wieku rozwojowego adolescenta: kryzys 13 roku życia, okres stabilny dorastania, kryzys funkcjonalny, tożsamość versus pomieszanie tożsamości; proces formowania tożsamości; faza: rozproszenia tożsamości, tożsamości negatywnej, osiągniętej tożsamości, statusy tożsamości (tradycyjne i współczesne podejścia).

Kierowanie sytuacją szkolną adolescenta; fizyczne i społeczne aspekty sytuacji szkolnej; rola moratorium społecznego; rozbudzanie zainteresowań i wyobraźni; stymulowanie twórczego i krytycznego myślenia.

Samokontrola i samoopanowywanie; identyfikacja z „innymi” i uczenie się zgodnie z własnymi zainteresowaniami; podejmowanie decyzji i zachowywanie wierności sobie i innym; dynamika i struktura funkcji psychicznych w okresie adolescencji (centralna rola funkcji myślenia pojęciowego).

Projektowanie jako najważniejsza rozwojowo forma działalności w okresie adolescencji; tworzenie pojęć teoretycznych; myślenie hipotetyczno-dedukcyjne.

Nieziemienniki funkcjonalne; ideologie, wartości, teorie.

Nazwa zajęć: Praktyka metodyczna śródroczna

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia cele edukacji polonistycznej na III poziomie edukacyjnym na podstawie obserwowanych lekcji i omawia sposoby realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych wynikających ze specyfiki kształcenia polonistycznego w szkole ponadpodstawowej w zakresie kształcenia literackiego, kulturowego i językowego z uwzględnieniem ujęcia interdyscyplinarnego;

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wnikliwie obserwować lekcję języka polskiego ze szczególnym zwróceniem uwagi na sposób wdrożenia w praktyce szkolnej zapisów podstawy programowej i programu nauczania dla poziomu szkoły ponadpodstawowej oraz potrafi przygotować dokumentację z obserwowanej jednostki lekcyjnej;
2. potrafi weryfikować wiedzę przedmiotową i metodyczną w praktyce (poddaje refleksyjnej obserwacji pracę nauczyciela polonisty w szkole ponadpodstawowej – w aspekcie dydaktycznym, wychowawczym, społecznym, prakseologicznym i informacyjno-medialnym, uwzględniając konieczność integrowania kształcenia literackiego, kulturowego i językowego);

3. potrafi wnikliwie obserwować, a następnie scharakteryzować praktyczne kompetencje i umiejętności szkolnego polonisty w zakresie prowadzenia lekcji języka polskiego w liceum i technikum (planowanie i organizacja lekcji, różne formy opisu lekcji, prawidłowy dobór metod, technik i form pracy ze szczególnym uwzględnieniem innowacji dydaktycznych i pedagogicznych, kształcenie umiejętności formułowania poleceń oraz zadawania pytań, przygotowanie uczniów do odbioru różnych tekstów kultury i analizy korespondencji sztuk, rozwijanie sprawności czytelniczo-językowych i analityczno-interpretacyjnych młodzieży, z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych i multimediów w czynnościach dydaktycznych, itd.);

4. potrafi zaprojektować lekcję ze świadomością celów kształcenia polonistycznego na III etapie edukacyjnym oraz uzyskuje kompetencje do prawidłowego poprowadzenia lekcji warsztatowej i egzaminacyjnej;

5. potrafi merytorycznie uzasadnić i przedstawić własne stanowisko podczas rozmowy z pracownikami naukowymi i innymi studentami: potrafi opowiedzieć w sposób spójny i logiczny o wnioskach z obserwacji lekcji i o własnych doświadczeniach podczas samodzielnie poprowadzonej lekcji ćwiczeniowej, potrafi dyskutować na temat koncepcji lekcji i jej realizacji.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dostrzega konieczność systematycznego podnoszenia poziomu własnych kompetencji z uwzględnieniem aspektu pragmatycznego wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności (porządkowanie zdobytej wiedzy merytorycznej i jej pogłębianie, rozwijanie umiejętności syntezy ustaleń merytorycznych, poszerzanie umiejętności warsztatowych, realizacja samodzielnie zaprojektowanych działań w celu optymalizacji procesu dydaktycznego, tworzenie własnych materiałów dydaktycznych, podejmowanie czynności umożliwiających efektywną i zobiektywizowaną autoewaluację);

Treści programowe dla zajęć:

Organizacja praktyki śródrocznej z nauczania języka polskiego w szkole ponadpodstawowej – przedstawienie studentowi zadań i obowiązków związanych z praktyką. Zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której przebiega praktyka.

Obserwowanie zajęć z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej pod nadzorem uczelnianego opiekuna praktyk.

Analiza i ocena działań dydaktycznych i pedagogicznych nauczyciela polonisty na podstawie obserwowanych lekcji, w tym:

- określanie i dobieranie celów kształcenia;
 - analizowanie stopnia realizacji celów lekcji;
 - namysł nad doбором doboru metod, technik i form pracy ze szczególnym uwzględnieniem innowacji dydaktycznych i pedagogicznych
 - komentowanie toku lekcji z uwzględnieniem jej struktury;
 - rozpoznawanie czasowego rozplanowania poszczególnych części lekcji,
 - dostrzeganie różnych sposobów formułowania poleceń oraz zadawania pytań,
- dostrzeganie różnych form kontroli i oceny na lekcjach języka polskiego.

Pełnienie funkcji nauczyciela języka polskiego w szkole ponadpodstawowej:

- zaprojektowanie lekcji ze świadomością celów kształcenia polonistycznego na III etapie edukacyjnym (z wykorzystaniem różnych perspektyw i kontekstów interpretacyjnych oraz z udziałem multimediów i technologii informacyjno-komunikacyjnych);
 - prowadzenie lekcji języka polskiego pod nadzorem uczelnianego opiekuna praktyk;
- obserwacja zajęć z języka polskiego prowadzonych przez pozostałych studentów z grupy i udział w ewaluacji tych lekcji.

Dokumentacja praktyk – sprawozdanie lub arkusze obserwacji lekcji (analiza związków między praktyką dydaktyczną – konstrukcją lekcji, zadaniami, metodami, celami itd. – a teorią dydaktyczną – w odniesieniu do lekcji obserwowanych).

Podsumowanie praktyk z udziałem studenta/-ów, nauczyciela – opiekuna praktyki, nauczyciela akademickiego odpowiedzialnych za przygotowanie nauczycielskie studentów.

Nazwa zajęć: Laboratorium pedagogiczne: przygotowanie do praktyk w szkole ponadpodstawowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. Rozumie specyfikę pracy wychowawczej z młodzieżą. Zna dobre praktyki w tym zakresie.
2. Zna współczesne zagrożenia dzieci i młodzieży i ich konsekwencje dla jednostek i środowiska szkoły (agresja, przemoc, uzależnienia).
3. Rozumie znaczenie współpracy nauczyciela/szkoły z rodziną ucznia oraz środowiskiem lokalnym. Potrafi zaplanować spotkanie oraz rozmowę z rodzicami.
4. Zna podstawowe regulacje prawne z zakresu doradztwa zawodowego w systemie edukacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem zadań wychowawcy klasy.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi znaleźć i i wykorzystać zasoby przydatne w procesie wspierania uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest gotowy do krytycznej refleksji nad własnym profesjonalnym warształem nauczyciela-wychowawcy.
2. Jest gotowy do podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami na rzecz wsparcia uczniów i szkoły w rozwoju.

Treści programowe dla zajęć:

Specyfika, obszary i zasady prowadzenia pracy wychowawczej z klasą w szkołach ponadpodstawowych. Praktyczne rozwiązania w pracy wychowawczej (p. program Golden Five) Przemoc, agresja, uzależnienia – przejawy w środowisku szkolnym. Przeciwdziałanie i profilaktyka. Partnerstwo edukacyjne: szkoła- rodzina-środowisko lokalne. Relacje nauczyciel-uczeń-rodzice. Regulacje prawne z zakresu doradztwa zawodowego w systemie edukacyjnym. Wychowawca w roli doradcy.

Zasoby przydatne w procesie wspierania uczniów, w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej. Narzędzia, przydatne w procesie odkrywania i rozwijania potencjału uczniów.

Nazwa zajęć: Podstawy dydaktyki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. przedstawia, na czym polega swoistość edukacji polonistycznej w liceum (na tle wcześniejszych etapów edukacji)
2. przedstawia różne sposoby wywoływania zainteresowania zagadnieniami poruszonymi na lekcjach języka polskiego w liceum uczniów o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach

3. przedstawia sposoby rozumienia tradycji w licealnej edukacji polonistycznej oraz omawia relacje między tymi sposobami a różnymi modelami wprowadzania w nią uczniów i inspirowaniem zróżnicowanych interakcji w zespole

4. charakteryzuje poszczególne rodzaje kontekstów edukacyjnych i środków dydaktycznych oraz istotę procesu integracji w licealnej edukacji polonistycznej

5. omawia sposoby funkcjonalnego wprowadzania tekstów teoretycznoliterackich, historycznoliterackich, interpretacyjnych oraz popularnonaukowych na lekcje języka polskiego i przedstawia przykłady zastosowania tej wiedzy i mechanizmów oceniania jej spożytkowania w praktyce szkolnej

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać różne rodzaje kontekstów edukacyjnych i środków dydaktycznych, służących procesowi integracji w licealnej edukacji polonistycznej

2. potrafi zaproponować różne sposoby rozwijania własnego warsztatu metodycznego i podać przykłady zastosowania w procesie kształcenia rozwiązań dydaktycznych opisanych w literaturze przedmiotu, poradnikach i czasopismach metodycznych

3. potrafi zaproponować działania sprzyjające samokształceniu

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/-a do twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępowi uczniów

Treści programowe dla zajęć:

Swoistość kształcenia polonistycznego w liceum:

- uwarunkowania wpływające na koncepcję kształcenia polonistycznego w liceum;
- zróżnicowanie potrzeb i możliwości uczniów;
- wiedza polonistyczna – sposoby jej definiowania oraz weryfikowania w liceum;
- cele edukacji polonistycznej w liceum a rozwijane kompetencje i sposoby ich oceniania.

Motywowanie i samokształcenie na lekcjach języka polskiego w liceum:

- metoda projektu;
- zadania twórcze;
- współuczestnictwo uczniów w przygotowaniu lekcji i jej prowadzeniu;
- indywidualizacja procesu kształcenia.

Sposoby rozumienia tradycji i metody wprowadzania w nią w szkolnej edukacji licealnej:

- tradycja „otwarta” i „zamknięta”;
- chronologiczny sposób wprowadzania w tradycję historycznoliteracką a inne rozwiązania;
- sposoby odczytywania dzieł „kanonicznych” w szkole a cele kształcenia polonistycznego.

Konteksty i środki dydaktyczne w interpretacji tekstu literackiego - dydaktyczna teoria i metodyczna licealna praktyka :

- wiedza o uczniu a czytanie poprzez konteksty i wychowanie do czytania;
- konteksty a stosowanie myślowych eksperymentów i całościowa perspektywa oglądu świata;
- źródła i funkcje integracji wewnątrz- i zewnątrzprzedmiotowej.

Teksty teoretycznoliterackie, historycznoliterackie, interpretacyjne oraz popularnonaukowe w licealnej edukacji polonistycznej:

- sposoby sterowania lekturą ww. tekstów;
- rola tych tekstów w cyklu;
- sposoby ich włączania w proces analizy i interpretacji;
- funkcje tych tekstów w metodzie dyskusji i metodzie analizy dokumentacyjnej.

Rozwijanie warsztatu nauczyciela polonisty uczącego w liceum:

- czasopisma metodyczne;
- korzystanie z materiałów zamieszczanych w Internecie;
- literatura inspirująca metodycznie.

Nazwa zajęć: **Literatura porównawcza**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wskazuje ważniejsze powiązania badań porównawczych z przekładoznawczymi

2. rozumie przydatność badań porównawczych w procesie przekładu i w badaniach przekładoznawczych

3. opisuje rolę przekładu w procesie porównania

4. dokonuje odniesienia zagranicznych dzieł literackich do kontekstu polskiego

5. formułuje charakterystyki polskich dzieł literackich dla odbiorcy zagranicznego

w zakresie umiejętności:

1. porównuje utwory literackie, uwzględniając propozycje teorii komparatystycznych i przekładoznawczych

Treści programowe dla zajęć:

Literatura porównawcza a teoria polisystemu (Itamar Even-Zohar) – miejsce utworu w literaturze docelowej; utwory, które znalazły swoje miejsce, a te, które nie zostały przyjęte

Literatura porównawcza a niewidzialność tłumacza (Venuti) – zagadnienie serii przekładowej; kanon literacki

Literatura porównawcza a przekład kultur (Judith Butler) – dzieła zawierające przekład dokonywany w obrębie jednej kultury

Literatura porównawcza a przekład wobec kwestii imagologicznych – kreowanie poprzez dobór utworów do przekładu i poetykę przekładu obrazu tożsamości, będącego podstawą porównania

Literatura porównawcza a literackie inspiracje przekładem – kanon; odbiór i recepcja

Porównawcza strategia interkorporalna (Bilczewski; Remak) a przekład – porównywanie dwóch lub kilku literatur obcych; porównywanie literatury z innymi obszarami wiedzy i ekspresji (religia, sztuka itp.)

Nazwa zajęć: Podstawy pedagogiki dla nauczycieli cz. 2 (ćwiczenia)

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie specyfikę profesji nauczycielskiej oraz etykę zawodową nauczyciela; zna pragmatykę zawodową oraz tematykę oceny jakości pracy nauczyciela

2. zna i rozumie dynamikę rozwoju zawodowego nauczyciela wraz z potencjałem i zagrożeniami każdego z etapów rozwoju oraz wariantów tożsamości zawodowej / typów karier zawodowych.

3. zna tematykę oceny jakości pracy szkoły (oraz systemu edukacyjnego) w świetle wyników pomiarów diagnostycznych oraz mierzenia osiągnięć szkolnych uczniów

w zakresie umiejętności:

1. rozumie sytuację psychospołeczną ucznia z doświadczeniem migracyjnym, potrafi udzielić mu wsparcia; zna regulacje prawne dotyczące szkolnej sytuacji ucznia z zapleczem migracyjnym

2. rozumie konieczność różnicowania wsparcia udzielanego uczniom z różnych układów ryzyka, potrafi takie wsparcie zaplanować

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa podejmować działania na rzecz kształtowania dojrzałej tożsamości zawodowej i radzenia sobie w toku profesjonalnej biografii z wyzwaniami zawodowymi

Treści programowe dla zajęć:

Specyfika startu zawodowego (potencjał i zagrożenia). Dynamika rozwoju zawodowego nauczyciela oraz warianty tożsamości zawodowej.

Wsparcie uczniów z różnych układów ryzyka: potrzeba równowagi w układzie wsparcie–zasoby ucznia/jego środowiska–doświadczane obciążenia. Analizy przypadków.

Dzieci i młodzież z doświadczeniem migracyjnym w polskiej szkole.

Ocena jakości pracy szkoły w świetle badań diagnostycznych oraz pomiarów osiągnięć szkolnych uczniów.

Ocena pracy nauczyciela w szkole. Pragmatyka zawodowa.

Nazwa zajęć: Laboratorium logopedyczne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. diagnozuje różne zaburzenia językowych o podłożu neurologicznym (u osób dorosłych i u dzieci)

2. opisuje zaburzenia językowe, które ujawnia pacjent

3. dokonuje wyboru odpowiedniego narzędzia diagnostycznego do oceny możliwości komunikacyjnych chorego

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do komunikacji z pacjentem i zna zasady przekazywania niepomyślnych informacji

Treści programowe dla zajęć:

Diagnozowanie zaburzeń o typie afazji i dyzartrii u osób dorosłych

Diagnozowanie zaburzeń językowych u dzieci

Autyzm - charakterystyka, narzędzia diagnostyczne

SLI - charakterystyka, narzędzia diagnostyczne

Zespół Aspergera - charakterystyka, narzędzia diagnostyczne

Zasady komunikacji z pacjentem: przekazywanie niepomyślnych informacji, typy pacjentów (pacjent psychiatryczny, agresywny, roszczeniowy, dziecko, osoba starsza)

Nazwa zajęć: **Sztuka przekładu II**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wskazuje i omawia najważniejsze problemy stawiane przed tłumaczem przez tekst oryginalny

w zakresie umiejętności:

1. poprawnie przekłada dłuższy fragment anglojęzycznego tekstu literackiego lub naukowego z dziedziny humanistyki, charakteryzującego się umiarkowanym stopniem trudności

2. uzasadnia swoje wybory translatorskie w dyskusji lub pracy pisemnej

3. rozpoznaje cel cudzej inicjatywy translatorskiej, rekonstruuje i ocenia strategię tłumacza oraz jego indywidualny styl – i proponuje własne rozwiązania

w zakresie kompetencji społecznych:

1. czynnie uczestniczy w dyskusji na temat omawianego przekładu i w zespołowej pracy translatorskiej

Treści programowe dla zajęć:

Warsztaty tłumaczeniowe z elementami wykładu - w zależności od tematu zaproponowanego przez zaproszonych wykładowców

Nazwa zajęć: **Metodyka uczenia (się) języka polskiego jako obcego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna istotę glottodydaktyki polonistycznej, jej subdyscypliny i główne osiągnięcia

2. rozumie założenia metodyki uczenia (się) języka polskiego jako obcego, drugiego, języka pochodzenia i dostępne rozwiązania programowe

3. prawidłowo posługuje się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu glottodydaktyki polonistycznej

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje metody, strategie i techniki nauczania języków obcych dostosowane do specyfiki polszczyzny jako języka fleksyjnego, z uwzględnieniem potrzeb grupy zróżnicowanej pod względem wiekowym, kulturowym, językowym

2. wykorzystuje znajomość standardów i wymagań dla poszczególnych poziomów zaawansowania językowego

3. samodzielnie analizuje i komentuje prace naukowe z zakresu glottodydaktyki polonistycznej, w tym metodyki uczenia (się) języka polskiego jako obcego/drugiego/odziedziczonego

4. przygotowuje lekcję języka polskiego jako obcego zgodnie z procedurami

w zakresie kompetencji społecznych:

1. nawiązuje dobry kontakt z grupą zróżnicowaną pod względem kulturowym, językowym i wiekowym

Treści programowe dla zajęć:

Glottodydaktyka polonistyczna i jej rozwijające się subdyscypliny

Język polski jako obcy, drugi i odziedziczony – metody uczenia (się), techniki pracy na zajęciach z cudzoziemcami

Uczenie (się) gramatyki a podejście komunikacyjne; gramatyka funkcjonalna; nauczanie gramatyki w systemie zintegrowanym (m.in. komponent gramatyczny i leksykalny)

Uczenie (się) leksyki (w tym frazeologii), wymowy i pisowni

Podejście lektora do błędu uczącego się

Uczenie (się) słuchania, mówienia, czytania i pisania

Metody testowania postępów w uczeniu (się) języka polskiego jako obcego; system certyfikacji jpjo

Rozwijanie językowych i ogólnych kompetencji uczącego się

Komunikacja niewerbalna w uczeniu języka polskiego jako obcego

Materiały dydaktyczne i archiwum lektorskie

Zasady planowania toku dydaktycznego i sporządzania konspektu zajęć

Rozwijanie warsztatu zawodowego lektora

Nazwa zajęć: **Narzędzia promocji literatury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. określa, jakie funkcje pełnią wybrane elementy semiotyczne w przekazie reklamowym

w zakresie umiejętności:

1. tworzy materiał promujący określone wydarzenie kulturalne

2. stosuje w praktyce wybrane narzędzia marketingowe

3. wybiera medium/media, które będą najbardziej efektywne dla założonej strategii promocyjnej

4. tworzy własne oryginalne dzieło, wykorzystując elementy dzieł cudzych z poszanowaniem wszelkich praw autorskich

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ocenia efekty pracy własnej oraz innych osób uczestniczących w warsztatach

Treści programowe dla zajęć:

Promowanie literatury – wybrane problemy teoretyczne

Semiotyka przekazów medialnych

Tradycyjne formy przekazu promocyjnego: plakat reklamowy, program wydarzenia, ulotka

Podstawowe informacje o copywritingu

Elektroniczne formy przekazu promocyjnego (1): post w mediach społecznościowych

Elektroniczne formy przekazu promocyjnego (2): film promocyjny w serwisie wideo – animacja

Elektroniczne formy przekazu promocyjnego (3): film promocyjny w serwisie wideo – nagranie

Nazwa zajęć: **Język polski jako obcy dla g/Głuchych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia sytuację językową g/Głuchych w Polsce i na świecie (problem mniejszości językowej i językowo-kulturowej)

2. zna i wskazuje psycholingwistyczne aspekty akwizycji języka polskiego u g/Głuchych, a także omawia różnorodność sposobów komunikacji w obrębie tej społeczności

3. zna różnice między dwujęzycznością jedno- i bimodalną oraz wynikające z tego wyzwania i możliwości edukacyjne

4. zna główne zasady pracy lektora języka polskiego jako obcego dla g/Głuchych w różnych grupach wiekowych, a także wskazuje różnice między metodyką JPJO w pracy z uczniem cudzoziemskim a metodyką JPJO dla głuchych

5. omawia zasady organizacji kursów języka polskiego jako obcego dla głuchych w odniesieniu do programów, certyfikacji i kwalifikacji językowych lektora

w zakresie umiejętności:

1. stosuje w procesie dydaktycznym znajomość różnic między metodyką JPJO w pracy z uczniem cudzoziemskim a metodyką JPJO dla głuchych

2. przygotowuje materiały dydaktyczne i zajęcia lektoratowe z języka polskiego adresowane do ucznia g/Głuchego

Treści programowe dla zajęć:

Sytuacja językowa g/Głuchych w Polsce i na świecie

Psycholingwistyczne aspekty akwizycji języka g/Głuchych. Fosylizacja, półjęzyczność, bezjęzyczność

Dwujęzyczność bimodalna i dwukulturowość g/Głuchych a ich sytuacja edukacyjna w Polsce

Podstawowe zasady surdoglottodydaktyki (metody i strategie nauczania, sprawności językowe i kolejność ich nabywania) a problem certyfikacji

Motywacja g/Głuchych do nauki języka polskiego

Neurotypowy i zaburzony model rozwoju języka polskiego jako odziedziczonego u g/Głuchych posługujących się językiem pierwszym o odmiennej modalności

Materiały do nauki języka polskiego dla g/Głuchych jako jedno z wyzwań dla lektora – surdoglottodydaktyki

Uczenie dzieci a uczenie dorosłych – problemy z nabywaniem i uczeniem języka w różnych grupach wiekowych g/Głuchych

Indywidualizacja procesu nauczania – możliwość czy konieczność? Proces edukacji językowej dorosłych /Głuchych

Nazwa zajęć: **Teksty kultury w edukacji międzykulturowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna, rozróżnia i definiuje pojęcia: wielokulturowość, zróżnicowanie kulturowe, międzykulturowość, transkulturowość

w zakresie umiejętności:

1. kształtuje swoje kompetencje międzykulturowe w oparciu o wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki

2. stosuje kryteria doboru tekstów kultury do edukacji międzykulturowej

3. planuje i przeprowadza działania edukacyjne w warunkach obcości kulturowej z wykorzystaniem tekstów kultury

4. stosuje założenia dydaktyki inkluzywnej w planowaniu i realizacji działań edukacyjnych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie i docenia wartość sztuki w edukacji międzykulturowej

Treści programowe dla zajęć:

Wyjaśnienie i wartościowanie kluczowych pojęć edukacji międzykulturowej: wielokulturowość – międzykulturowość – transkulturowość

Nazywanie i hierarchizowanie kompetencji międzykulturowych nauczyciela

Lektury wspólnotowe: mity i baśnie w edukacji międzykulturowej

Wskazywanie miejsca i roli sztuki w edukacji międzykulturowej

Analiza tekstów kultury (literatura, film, muzyka, teatr, sztuki wizualne) o tematyce migracyjnej, problemach dwujęzyczności i obcości kulturowej. Ocena przydatności w procesie edukacyjnym

Konstruowanie tożsamości w warunkach obcości kulturowej na przykładzie literatury dla niedorosłego odbiorcy

Przygotowanie, w oparciu o sztukę, elementów procesu dydaktycznego: projektów zajęć, projektów edukacyjnych o perfomatywnym znaczeniu dla uczestników ze środowisk wielokulturowych

Rola edukacji inkluzywnej w środowiskach zróżnicowanych kulturowo

Ocena skuteczności działań w przygotowanych rozwiązaniach. Problemy ewaluacji

Nazwa zajęć: **Animacje literatury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wskazuje podstawowe cele oraz zadania animacji literatury na tle szeroko rozumianej animacji kultury

w zakresie umiejętności:

1. przygotowuje wystawę, festiwal, imprezę literacką towarzyszącą innemu wydarzeniu (np. spektaklowi teatralnemu)

2. organizuje spotkanie z pisarzem i wydarzenie literackie (np. głośne czytanie masowe; promocja książki), przygotowuje i prowadzi dyskusję publiczną (w konwencji: „jeden na jeden”, panel kilkoosobowy)

3. przygotowuje i organizuje konkurs literacki i krytycznoliteracki (tu m.in.: ustalanie przedmiotu/zadania konkursowego, planowanie przebiegu, tworzenie regulaminu, organizacja obrad jury)

4. podejmuje działania w zakresie edukacji pozaszkolnej (literatura dla przedszkolaków, dzieci i młodzieży szkolnej, seniorów)

5. przygotowuje i przeprowadza samodzielny i/ lub zespołowy projekt animacji z zakresu literatury

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do współpracy w zespole przy zadaniach animacyjnych z zakresu literatury

Treści programowe dla zajęć:

Animacja i animator kultury – podstawowe definicje i pojęcia, funkcje, role, zadania, predyspozycje, rynek pracy

Literatura w animacji kulturowej - kulturotwórcze i społeczne funkcje literatury w Polsce i na świecie

Literatura w animacji kulturowej - organizacja rynku wydawniczego

Instytucje upowszechniania kultury i promocja wydarzenia animacyjnego w zakresie literatury

Animacja literacka dla dzieci i młodzieży

Praktyka animacyjna - wystawa, festiwal, spotkanie autorskie, dyskusja publiczna, konkurs literacki

Tworzenie własnego projektu animacji literackiej - cele, zadania, metody, harmonogram, kosztorys

Nazwa zajęć: **Technologie informacyjno-komunikacyjne w kształceniu polonistycznym**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia główne obszary ich wykorzystania nowych mediów i technologii cyfrowych w procesie dydaktycznym i odnosi ich zastosowanie do wskazań podstaw programowych nauczania języka polskiego

w zakresie umiejętności:

1. działając samodzielnie oraz w grupie, potrafi dobrać odpowiednie narzędzia cyfrowe do różnorodnych zastosowań w ramach procesu dydaktycznego i stworzyć z ich pomocą pomysł na ciekawą lekcję

2. posługując się wybranymi przez siebie narzędziami oraz działając we współpracy z innymi (na żywo i zdalnie), tworzy treści dydaktyczne i potrafi je udostępnić/opublikować do celów dydaktycznych

3. potrafi przeprowadzić zaprojektowaną przez siebie lekcję z wykorzystaniem nowych mediów i technologii cyfrowych

4. potrafi wykorzystać narzędzia cyfrowe do ewaluacji zajęć

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie zasadność stosowania nowych mediów i technologii cyfrowych w kształceniu polonistycznym w realiach XXI wieku

Treści programowe dla zajęć:

Nowe media i technologie cyfrowe w dydaktyce XXI wieku – teoria a praktyka.

Narzędzia cyfrowe a proces dydaktyczny – rozwiązania praktyczne.

Tworzymy cyfrową lekcję (2 x 1,5h).

Realizujemy cyfrową lekcję (2 x 1,5h).

Cyfrowe narzędzia ewaluacji zajęć dydaktycznych.

Nazwa zajęć: **Laboratorium psychologiczne: ewaluacja praktyk w szkole ponadpodstawowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę psychologiczną w celu analizy zdarzeń (na podstawie sytuacji obserwowanych i opisanych na praktykach, w tym związanych z trudnościami rozwojowymi i związanymi ze zdrowiem psychicznym, np. dysharmonie i zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania, obniżenie nastroju, depresja itp.)

2. potrafi projektować i autoewaluować ścieżkę własnego rozwoju, zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotowa/gotów podejmować autorefleksję nad własnym rozwojem zawodowym, potrzebami i celami w procesie identyfikacji z rolą nauczyciela

2. jest gotowa/gotów do wrażliwego rozpoznawania etycznych aspektów pracy nauczyciela ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji komunikacyjnych

Treści programowe dla zajęć:

Refleksja na temat dotychczasowego kształcenia psychologiczno-pedagogicznego (wiedzy, umiejętności, doświadczeń z praktyki) odniesienie do indywidualnych potrzeb i wartości studenta i przyszłego nauczyciela (osobiste odniesienie, uwewnętrznienie treści).

Rozpoznanie i analiza powiązań między treściami realizowanymi na różnych przedmiotach psychologiczno-pedagogicznych, wspieranie tworzenie umysłowej mapy całości, zintegrowanie treści – jako przykład: analiza sytuacji trudnych (trudności rozwojowe i związane ze zdrowiem psychicznym, np. dysharmonie i zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania, obniżenie nastroju, depresja itp.).

Zasoby własne w pracy nauczyciela – projektowanie ścieżki własnego rozwoju, identyfikacja potrzeb oraz celów osobistych i zawodowych, metody i techniki samorozwojowe, kompetencje komunikacyjne.

Nazwa zajęć: **Dramat w muzyce**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia w sposób pogłębiony wybrane teorie estetyczne dotyczące związków muzyki i literatury oraz teatru

2. definiuje pojęcia: dramat, dramatyczność, muzyczność, muzyczność literatury, rozumie ich zależność od ogólniejszych koncepcji estetycznych i filozoficznych

3. omawia znaczenie ogólnych przemian w kulturze dla wykształcenia się różnorodnych koncepcji dzieła muzycznego i dzieła dramatycznego

4. nazywa struktury dramatyczne w muzyce różnych stylów i gatunków

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać i umieścić we właściwym kontekście estetycznym i historycznym postaci i dzieła wybranych twórców, które realizują związki dramatu i muzyki

2. umie analizować struktury dramatyczne w muzyce różnych stylów i gatunków

3. sięga po różnorodne źródła z zakresu literaturoznawstwa, teatrologii, muzykologii, posiada umiejętność ich samodzielnego doboru i wykorzystania

Treści programowe dla zajęć:

Koncepcje dramatu: teatralna, literacka, performatywna

Teorie korespondencji i syntezy sztuk w estetyce XVI-XX wieku

Koncepcje związków literatury i muzyki (wybrane przykłady)

Struktury dialogowe w muzyce (madrygał, koncert)

Dramat w strukturze kantaty

Formy liturgiczne dramatu w muzyce - pasja

Oratorium

Dramat jako źródło opery

Przemiany tematu i ekspresji dramatycznej w różnych formach literackich, literacko-muzycznych i muzycznych

Dramat i dramatyczność w muzyce programowej XIX i XX wieku

Koncepcje muzycznych korzeni dramatu

Koncepcja dramatu muzycznego R. Wagnera

Dramat jako partytura teatralna dla opery

Dramat w muzyce / dramat z muzyką – muzyka teatralna

Nazwa zajęć: Praktyka metodyczna ciągła

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty, przedstawia sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty, omawia rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wnikliwie obserwować działania nauczyciela, w tym lekcje języka polskiego ze szczególnym zwróceniem uwagi na sposób wdrożenia w praktyce szkolnej zapisów podstawy programowej i programu nauczania dla poziomu szkoły ponadpodstawowej oraz potrafi przygotować dokumentację z obserwowanych zajęć dydaktycznych, w tym pozalekcyjnych; wyciąga wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych;

2. diagnozuje potrzeby, możliwości i zdolności ucznia, projektuje oraz indywidualizuje zadania i dostosowuje metody, treści i sposoby oceniania do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów;

3. potrafi zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć; potrafi zaprojektować i przeprowadzić lekcję z uwzględnieniem celów kształcenia polonistycznego na III etapie edukacyjnym, adekwatnie dobierając metody, wykorzystując technologie informacyjne dla efektywności procesu kształcenia, racjonalnie gospodarując czasem lekcji;

4. potrafi pracować w zespole, występując w różnych rolach; ma umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów, oraz innymi osobami tworzącymi społeczność szkolną i lokalną;

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykorzystuje proces oceniania uczniów i udzielania im informacji zwrotnej do stymulowania ich pracy nad własnym rozwojem;

2. posiada kompetencje komunikacyjne (interpersonalne i społeczne), dba o własną i uczniowską poprawność wypowiedzi, kulturę i etykę języka;

3. jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych;

4. wykazuje cechy refleksyjnego praktyka, który poddaje ocenie posiadaną wiedzę i kompetencje, oraz człowieka pozytywnie nastawionego do nowych doświadczeń, poszukującego innowacyjnych rozwiązań

Treści programowe dla zajęć:

Przygotowanie do praktyki ciągłej (omówienie organizacji, harmonogramu, regulaminu, reguł współpracy z opiekunem, obowiązującej dokumentacji i warunków zaliczenia).

Zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której przebiega praktyka, obowiązującymi w niej procedurami, regulaminami, planami pracy dydaktycznej i profilaktyczno-wychowawczej.

Zapoznanie się z dokumentami regulującymi pracę nauczyciela polonisty na III etapie edukacyjnym i ich analiza, np.: program nauczania, plan wynikowy, podręcznik, przewodnik metodyczny.

Zapoznanie się z pracą wychowawcy klasy. Obserwacja i prowadzenie lekcji wychowawczych.

Uczestniczenie w spotkaniach rady pedagogicznej oraz zespołów wychowawczych; udział w pozalekcyjnych działaniach opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych. Współpraca z pedagogiem, psychologiem, bibliotekarzem w realizacji zadań dydaktycznych i profilaktyczno-wychowawczych.

Obserwowanie i realizowanie zadań nauczyciela polonisty na III etapie edukacyjnym w tym:

– Udział w spotkaniach zespołu przedmiotowego.

– Obserwowanie zajęć z języka polskiego w szkole ponadpodstawowej i ich analizowanie ze względu na dobór celów kształcenia, metod i środków dydaktycznych, specyfikę treści literacko-kulturowych i językowych na III etapie edukacyjnym.

– Analizowanie podręczników, pomocy metodycznych ze względu na ich funkcjonalność.

- Wykorzystanie lub konstruowanie narzędzi diagnozowania wiedzy i umiejętności uczniów, sprawdzenie i ocena prac uczniowskich, wykorzystanie procesu oceniania uczniów i udzielania im informacji zwrotnej do stymulowania ich pracy nad własnym rozwojem.
 - Tworzenie scenariuszy/konspektów twórczych lekcji z uwzględnieniem celów kształcenia literacko-kulturowego i językowego w szkole ponadpodstawowej, jego integracyjnego i interdyscyplinarnego charakteru.
 - Prowadzenie lekcji na podstawie autorskich konspektów z wykorzystaniem różnorodnych metod oraz technologii informacyjnych i multimedialnych.
 - Wykorzystanie różnych metod autoewaluacji prowadzonych zajęć.
- Przeprowadzenie lekcji sprawdzającej na zakończenie praktyk (przygotowanie, autorefleksja studenta, omówienie z opiekunem praktyk)
- Specyfika funkcjonowania uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych. Diagnozowanie potrzeb, indywidualizacja form i metod pracy.
- Autoewaluacja w pracy nauczyciela. Analiza i ocena własnych działań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Podsumowanie praktyk z udziałem studenta/-ów, nauczyciela – opiekuna praktyk, nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za przygotowanie nauczycielskie studentów.

Nazwa zajęć: Podstawy neuroanatomii

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wykazuje się silnie ugruntowaną podstawową wiedzą dotyczącą anatomii czynnościowej ośrodkowego układu nerwowego, jak też zaawansowaną wiedzą na temat komunikacji neurochemicznej w mózgu
2. wskazuje powiązania anatomii czynnościowej układu nerwowego z innymi dyscyplinami, takimi jak neurofizjologia, neurobiologia, biopsychologia, neuronauka poznawcza, psychofizyka i psychologia
3. wykazuje się znajomością zarówno podstawowych, jak i zaawansowanych metod badawczych, modeli zjawisk oraz postulowanych procesów czynnościowych odnoszących się do ośrodkowego układu nerwowego
4. wyjaśnia różnice w wynikach badań uzyskiwanych za pomocą różnych metod i skali analizy strukturalnej ośrodkowego układu nerwowego

w zakresie umiejętności:

1. dostrzega i interpretuje związki między wynikami z różnych obszarów badawczych a odnoszących się do anatomii czynnościowej ośrodkowego układu nerwowego
2. praktycznie stosuje wiedzę o anatomii czynnościowej w identyfikacji klinicznych prezentacji uszkodzeń ośrodkowego układu nerwowego
3. odczytuje i interpretuje rodzaje badań neuroobrazowych, a także patologii, jakie można z ich pomocą wykazać (w zakresie omawianym w czasie zajęć)

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do czynnościowej anatomii układu nerwowego

Komórkowa i neurochemiczna struktura ośrodkowego układu nerwowego

Podstawowa organizacja ośrodkowego układu nerwowego od neuronu po mózg; neurotransmitery i neuromodulatory; rodzaje badań struktury i funkcji mózgu u ludzi i zwierząt

Podział czynnościowy mózgowia

Szlaki i systemy w ośrodkowym układzie nerwowym

Struktury zaangażowane w przetwarzanie aferentne (czuciowe)

Struktury zaangażowane w przetwarzanie eferentne. Drogi piramidowe oraz pozapiramidowe. Choroba Parkinsona. Choroby naczyniowe mózgu (udar niedokrwienny, krwotok śródmózgowy)

Struktury odpowiedzialne za język i komunikację

Struktury odpowiedzialne za pamięć

Struktury odpowiedzialne za świadomość i sen

Nazwa zajęć: Uczenie sprawności językowych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. rozumie znaczenie rozwijania sprawności w zakresie słuchania, mówienia, pisania i czytania w kontekście nabywania kompetencji językowych przez uczących się
2. rozumie ideę kompetencji cząstkowej
3. zna metody i techniki pracy służące rozwijaniu sprawności językowych uczących się

w zakresie umiejętności:

1. analizuje i dobiera materiały dydaktyczne, przydatne w zakresie rozwijania sprawności językowych

2. odpowiedzialnie tworzy własne materiały do oceny określonych aspektów biegłości językowej
3. krytycznie ocenia dostępne materiały i samodzielnie, odpowiedzialnie tworzy konspekt zajęć z języka polskiego jako obcego z uwzględnieniem potrzeby rozwijania poszczególnych sprawności językowych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do współpracy w grupie przy tworzeniu i dobieraniu materiałów dydaktycznych

Treści programowe dla zajęć:

Podjęcie komunikacyjne i metodyka działania a ich implikacje dydaktyczne w zakresie uczenia i rozwijania sprawności językowych (w tym mediacji i interakcji)

Metody tradycyjne i niekonwencjonalne a ich przydatność w uczeniu i rozwijaniu sprawności językowych

Idea kompetencji cząstkowej i inne potrzeby uczącego się w zakresie sprawności językowych

Uczenie (się) i rozwijanie sprawności rozumienia ze słuchu

Uczenie (się) i rozwijanie sprawności mówienia

Uczenie (się) i rozwijanie sprawności czytania ze zrozumieniem

Uczenie (się) i rozwijanie sprawności pisanie

Metody testowania postępów w uczeniu (się) języka polskiego jako obcego w zakresie sprawności; sprawności w systemie certyfikacji języka polskiego jako obcego

Nazwa zajęć: Język niemiecki specjalistyczny

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętności leksykalne w j. niemieckim zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+, które potrafi adekwatnie wykorzystać do konkretnych sytuacji komunikacyjnych.
2. zna objęte przedmiotem konstrukcje gramatyczne i umie je zastosować adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej zakresie przewidzianym przedmiotem.
3. potrafi zrozumieć i produkować w j. niemieckim dłuższe wypowiedzi ustne o tematyce ogólnej, a w szczególności o tematyce specjalistycznej z zakresu językoznawstwa, prezentacja monologowa, negocjacje – wypowiedź argumentacyjna, dyskusja, debata, wywiad.
4. potrafi skutecznie i poprawnie, zarówno pod względem norm językowych jak i umiejętności dyskusyjnych uczestniczyć w komunikacji pisemnej z elementami języka specjalistycznego przewidzianej dla poziomu B2+ w Europejskim systemie opisu kształcenia językowego.
5. potrafi samodzielnie posługiwać się różnymi źródłami informacji dotyczących słownictwa i gramatyki języka niemieckiego w zakresie wykraczającym poza treść nauczania; potrafi samodzielnie wyszukiwać i pracować z niemieckojęzycznymi artykułami naukowymi.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1:

Słownictwo w zakresie zgodnym z wymogami określonymi dla poziomu B2+.

Semestr 1:

Fenomeny gramatyczne w języku niemieckim zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+.

Semestr 2:

Adekwatne słownictwo i fenomeny gramatyczne objęte treściami kształcenia i niezbędne do produkowania wypowiedzi ustnych z uwzględnieniem języka specjalistycznego.

Semestr 2:

Zasady oraz środki wyrazu właściwe dla produkowania wypowiedzi pisemnych przewidzianych dla poziomu B2+, takich jak: korespondencja, teksty naukowe, teksty specjalistyczne.

Nazwa zajęć: Badania literackie I

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wymienia i charakteryzuje różne przedmioty badań literackich,
2. wymienia i charakteryzuje metody badań literackich wypracowanych w różnych epokach.

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętność krytycznej lektury tekstów naukowych z zakresu humanistyki (także w języku obcym), dyskusowania o nich i korzystania z nich w samodzielnym opracowywaniu zagadnień literackich i kulturowych,
2. potrafi określić przedmiot i cel własnych badań literackich oraz skoordynować je z odpowiednimi metodami badawczymi,
3. potrafi zaprezentować i uzasadnić własne stanowisko w dyskusji na tematy ogólnohumanistyczne.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. ma świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych,
2. ma świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich.

Treści programowe dla zajęć:

Metody, metodologia, teoria w naukach humanistycznych: rozróżnienia terminologiczne.

Interdyscyplinarność w badaniach literackich.

Przedmiot(-y) badań literackich, np.: tekst, dokument, utwór, dzieło; epoka literacka, proces historycznoliteracki, styl literacki, prąd literacki, konwencja literacka, gatunek literacki; system literacki, kultura literacka, komunikacja literacka, instytucje życia literackiego; twórca/autor, odbiorca/czytelnik, recepcja literatury, przekład literacki.

Analiza tekstu: filologiczna, strukturalna, semiotyczna, krytyczna analiza dyskursu.

Sposoby przeprowadzania i znaczenie kwerend w badaniach literackich (biblioteki i czytelnie, archiwa publiczne i prywatne, zasoby cyfrowe).

Osoba twórcy w badaniach literackich (biografizm, krytyka personalistyczna).

Komparatystyka literacka i badania intertekstualne.

Perspektywa socjologiczna w badaniach literackich (np. komunikacja literacka, czytelniczy i czytelnictwo, instytucje życia literackiego); metoda studium przypadku.

Perspektywa kulturowa i antropologiczna w badaniach literackich.

Sztuka interpretacji dzieła literackiego.

Narzędzia cyfrowe w warsztacie literaturoznawczym (np. badania korpusowe, distantreading, stylometria).

Nazwa zajęć: Literatura wobec sztuk wizualnych i performatywnych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posługuje się podstawową terminologią dotyczącą związków literatury ze sztukami wizualnymi i performatywnymi
2. wskazuje metody i praktyki wykorzystania literatury jako inspiracji dla innych sztuk

w zakresie umiejętności:

1. świadomie kreuje nowe sposoby kształtowania postaw związanych z odbiorem literatury w powiązaniu z różnymi dziedzinami sztuki oraz wskazuje związki estetyki i sztuki na poziomie doświadczenia estetycznego
2. analizuje, interpretuje i wartościuje wybrane teksty literackie i ich związki ze wskazanymi sztukami wizualnymi i performatywnymi
3. prowadzi dyskusję krytyczną i formułuje indywidualne sądy i komentarze na temat zjawisk z zakresu literatury w powiązaniu z różnymi dziedzinami sztuki w szeroko pojętym otoczeniu kulturowym
4. tworzy projekt z zakresu powiązań literatury z różnymi dziedzinami sztuki

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe pojęcia i terminy dotyczące problemów związku literatury ze sztukami wizualnymi i performatywnymi

Dyskursy i metodologie badań nad obrazowością i performansem

Praktyki wykorzystania literatury jako inspiracji dla innych sztuk: inscenizacje, ekranizacje, interpretacje wizualne tekstów literackich (powiązania z malarstwem, rzeźbą, instalacją, teatrem, performansem, filmem, sztukami wizualnymi i performatywnymi, architekturą i muzyką)

Strategie odbiorcze wobec literatury w powiązaniu z różnymi dziedzinami sztuki

Krytyczne formy opisu i interpretacji zjawisk z zakresu powiązań literatury ze sztukami wizualnymi i performatywnymi

Projekt kuratorski - performowanie, inscenizowanie, wystawianie literatury

Nazwa zajęć: Krytyka operowa

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. przedstawia warsztat krytyki operowej oraz omawia zakresy oceny dzieła operowego
2. przedstawia możliwe relacje pomiędzy librettem opery a jego źródłem literackim oraz specyfikę libretta jako gatunku i kwestii jego przekładu
3. odróżnia cechy wykonania live od nagrania

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wykorzystać warsztat krytyki operowej podczas tworzenia recenzji
2. potrafi wyodrębnić i zinterpretować szczegółowo wszelkie konteksty krytyki wybranego dzieła operowego

3. potrafi omówić związki libretta i muzyki, cechy muzyki i dramaturgię wybranej opery oraz rozpoznawać je i interpretować oraz podejmować na ich temat dialog z przedstawicielami świata sztuki i innych kultur (wszelkie aspekty i zagadnienia warsztatu krytyka omawiane są na podstawie jednej opery, np. "Wesela Figara" Mozarta)
4. potrafi porównywać wykonania tej samej opery i odpowiedzialnie wypowiadać na ich temat swoją opinię (arie, ansamble, finały, chóry, partie orkiestrowe), np. "Wesela Figara" Mozarta
5. potrafi wyodrębnić style i koncepcje wykonawcze i inscenizacyjne (teatralne, filmowe) wybranej opery (np. "Wesela Figara" Mozarta) oraz potrafi je uczciwie ocenić i wyrazić swoją opinię w kontaktach z przedstawicielami świata kultury
6. w odpowiedzialny sposób potrafi ocenić wykonanie wybranej opery (np. "Wesela Figara" Mozarta)

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest świadom roli, jaką krytyk odgrywa w życiu kulturalnym, identyfikuje i dostrzega dylematy zawodu krytyka operowego
2. rozwija własne studia nad repertuarem operowym

Treści programowe dla zajęć:

Pojęcie i zakres krytyki operowej
Cechy idealnego krytyka operowego
Integralność słowa i muzyki w dziele operowym
Libretto operowe – konstrukcja, narracja, idiomatyka
Libretto wobec dramatu: transformacja i redukcja
Problem przekładu libretta operowego
Aria operowa jako medium charakterystyki postaci
Ansambl a narracja i dramaturgia opery. Typy ansamblu
Finał operowy – żywioł operowego „qui pro quo”
Wykonanie i nagranie opery jako przedmiot krytyki
Estetyka wokalna (aria operowa w różnych wykonaniach)
Realizacja teatralna opery a kompetencje krytyka operowego
Filmowe realizacje dzieł operowych – estetyka i wartość
Współczesne nurty w wykonywaniu dzieł operowych
Warsztaty z krytyki operowej

Nazwa zajęć: **Praktyki glottodydaktyczne (cz. 2 – samodzielne prowadzenie zajęć)**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. określa stosowane (także przez siebie) metody i formy pracy w ramach zajęć lektoratowych, a także dokonuje waloryzacji procesu dydaktycznego
2. przygotowuje plan kursu językowego, który uwzględni charakterystykę grupy oraz zakładane przez lektora cele, zgodne z posiadaną wiedzą glottodydaktyczną
3. wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu glottodydaktyki w celu diagnozowania i analizy sytuacji dydaktycznych, a także właściwie dobiera materiały i pomoce dydaktyczne ze względu na kształcenie określonych sprawności językowych
4. doskonalą warsztat pracy lektora w zakresie planowania pracy, realizacji zajęć lektoratowych i ich ewaluacji, korzystając także z wartości wypracowanych w zespole

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do krytycznej autooceny zajęć lektoratowych i formułowania wniosków pozwalających na doskonalenie własnego warsztatu lektora języka polskiego jako obcego

Treści programowe dla zajęć:

Praktyczna nauka języka polskiego jako obcego – doskonalenie warsztatu lektora języka polskiego
Kurs języka polskiego - własny plan działań z zależności od typu i poziomu grupy
Własne materiały dydaktyczne – samodzielne projektowanie różnorodnych pomocy dydaktycznych
Ewaluacja pomocy dydaktycznych

Nazwa zajęć: **Nowe technologie w pracy lektora**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie podstawowe pojęcia związane z nauczaniem zdalnym
2. wskazuje najważniejsze tendencje rozwojowe w obszarze nauczania języków obcych z wykorzystaniem nowych technologii, w tym narzędzi bazujących na AI

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje w planowanych przez siebie zajęciach założenia metodyki zdalnego nauczania języków obcych
2. krytycznie ocenia i odpowiednio wykorzystuje do pracy z dziećmi i dorosłymi interaktywne pomoce dydaktyczne wspierające nauczyciela i lektora
3. odpowiedzialnie dobiera materiały dydaktyczne wspierające nauczanie języka polskiego jako obcego (z uwzględnieniem kanału przekazu, poziomu językowego kursantów oraz specyfiki grupy docelowej)
4. tworzy (z wykorzystaniem TIK) zróżnicowane merytorycznie i angażujące materiały dydaktyczne, które pozwalają kształtować różne kompetencje językowe i kulturowe w ramach lektoratów języka polskiego

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do odpowiedzialnej współpracy w zespole przy tworzeniu zróżnicowanych materiałów dydaktycznych

Treści programowe dla zajęć:

Podstawowe rozróżnienia terminologiczne związane z wykorzystaniem nowych technologii w nauczaniu (m.in. TIK, e-learning, mobile learning, blended learning, nauczanie hybrydowe, VR, gamifikacja, grywalizacja, LMS, platforma edukacyjna, platforma komunikacyjna, MOOC, SCORM, AI, Chat GPT)

Najważniejsze koncepcje metodyczne wykorzystywane w projektowaniu nauczania zakładającego wykorzystanie nowych technologii (Action Mapping, Addie, CCAF, Design Thinking, cykl Kolba)

Zasoby online wspierające nauczanie języka polskiego jako obcego (platformy, kursy MOOC, gry, aplikacje, e-publikacje, strony www, Chat GPT i narzędzia wykorzystujące AI)

Warsztat lektora / nauczyciela: sposoby wykorzystania dostępnych zasobów w planowaniu procesu dydaktycznego

Wybrane narzędzia do samodzielnego tworzenia kursów online lub angażujących, interaktywnych pomocy dydaktycznych

Nazwa zajęć: **Komunikacja międzykulturowa i kultura polska w nauczaniu języka polskiego jako obcego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. definiuje i stosuje najważniejsze pojęcia związane z akulturacją i dialogiem międzykulturowym, odwołując się do prac naukowych z zakresu komunikacji międzykulturowej
2. omawia najważniejsze metody kategoryzowania kultur w komunikacji międzykulturowej
3. charakteryzuje polską kulturę narodową, popularną i polską kulturę akademicką, w oparciu o prace naukowe z zakresu komunikacji międzykulturowej, kanon lektur oraz własne doświadczenia i obserwacje
4. referuje na podstawie materiałów dydaktycznych metody przekazywania wiedzy o kulturze podczas zajęć z języka polskiego jako obcego

w zakresie umiejętności:

1. wykorzystuje sposoby oceny kompetencji międzykulturowej podczas organizowania pracy w grupie
2. ocenia funkcjonalność metod przekazywania wiedzy o kulturze podczas zajęć z języka polskiego jako obcego w odniesieniu do określonego kontekstu kulturowego oraz formułuje na tej podstawie argumenty w prowadzonych dyskusjach
3. przygotowuje projekt dydaktyczny, dotyczący prezentacji kultury polskiej na kursach języka polskiego jako obcego

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykorzystuje wiedzę o dialogu międzykulturowym w komunikacji z przedstawicielami innych kultur

Treści programowe dla zajęć:

Kultura: definicje i metafory

Typy doświadczenia migracyjnego. Akulturacja

Koncepcja wymiarów kultury według Geerta Hofstede i innych teoretyków komunikacji międzykulturowej

Charakterystyka polskiej normy kulturowej

Polska kultura akademicka

Kompetencja międzykulturowa i jej kształtowanie

Kultura polska w podręcznikach języka polskiego jako obcego

Kultura popularna na zajęciach z języka polskiego jako obcego
Sposoby doświadczania kultury na zajęciach z języka polskiego jako obcego. Przygotowanie projektu dydaktycznego

Nazwa zajęć: **Lingwistyka tekstu i dyskursu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. wymienia i definiuje pojęcia: tekst, dyskurs, komunikacja, styl i gatunek w celu opisu omawianych zjawisk językowych charakterystycznych dla współczesnej polszczyzny,
2. wymienia i opisuje różne koncepcje gatunku, charakteryzuje wieloaspektowość opisu gatunków;
3. wymienia i charakteryzuje różne sposoby badania dyskursu wynikające z tradycji francuskiej i anglosaskiej (m.in. krytyczna analiza dyskursu, narzędzia kognitywne w analizie dyskursu i in.),
4. definiuje tekst z perspektywy lingwistycznej (relacja tekst a inne jednostki języka, w tym zdanie) i semiotycznej, a także wskazuje wykładniki tekstowości,
5. omawia pojęcie metatekstu oraz rolę metatekstyzmów w tekście,
6. określa rolę i funkcję podmiotu w tekście, a także omawia jej wpływ na kształtowaną relację nadawczo-odbiorczą.
7. charakteryzuje różne typy dyskursów

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać wyznaczniki gatunkowe, a także zanalizować zmiany (w tym zjawisko hybrydyzacji) w obrębie wybranych gatunków,
2. potrafi wyróżnić i nazwać typy tekstów charakterystyczne dla różnych dyskursów,
3. potrafi wskazać relację między tekstem a kontekstem, zna różne sposoby definiowania kontekstu, a także potrafi wykorzystać kontekst do analizy tekstu,
4. potrafi zinterpretować i zanalizować dowolny tekst, korzystając z różnych metodologii językoznawczych (w tym strukturalizm, pragmatyka, kognitywizm),
5. potrafi scharakteryzować i wykonać wybrane operacje na tekście (w tym streszczenie, dekompozycja, transformacje),
6. potrafi poprawnie korzystać z przedstawianej na zajęciach terminologii językoznawczej,
7. potrafi czytać artykuły dotyczące różnych sposobów analizy i interpretacji wybranych tekstów, dyskutując z przyjętymi założeniami; wskazywać ich zastosowanie w praktyce,
8. umie powiązać wiedzę z zakresu językoznawstwa z elementami wiedzy historycznoliterackiej i teorii literatury, a także medioznawstwa, psycholingwistyki i socjolingwistyki,
9. rozumie problem modalności i intencjonalności tekstu i potrafi pokazać różnice między typami modalności obecne w analizowanym tekście.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. rozumie znaczenie wiedzy o języku w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Treści programowe dla zajęć:

Tekst, dyskurs, komunikacja.

Typy tekstów.

Tekst i kontekst.

Metatekst.

Odmiany dyskursu.

Jak analizować dyskurs? – różne koncepcje badawcze.

Podmiot w języku i tekście.

Intencjonalność i problemy modalności. Rama modalna.

Gatunek – styl – tekst.

Typologia gatunków.

Operacje na tekście (np. streszczenie, dekompozycja, transformacje).

Nazwa zajęć: **Współczesne dyskursy krytyczne**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. definiuje, porównuje i wiąże ze sobą rozmaite pojęcia z zakresu współczesnych dyskursów krytycznych (m.in. posthumanizmu, ekokrytyki, studiów nad rzeczami, studiów nad pamięcią, krytyką afektywną, postsekularyzmem), stosując terminologię poprawnie i zgodnie z przeznaczeniem
2. charakteryzuje i rozumie związki między współczesnymi dyskursami krytycznymi (metodologiami), literaturą oraz zjawiskami społeczno-politycznymi
3. referuje podstawowe założenia konkretnych dyskursów krytycznych

w zakresie umiejętności:

1. aplikuje podstawowe założenia konkretnych dyskursów krytycznych w działaniu praktycznym (interpretacyjnym, związanym z organizacją dyskusji itp.).
2. krytycznie odnosi się do znaczenia i przydatności poszczególnych metodologii w procesie interpretacji literatury
3. dokonuje translacji wiedzy dla zróżnicowanych, także nieprofesjonalnych odbiorców
4. tworzy materiały popularyzujące wiedzę z zakresu współczesnych dyskursów krytycznych
5. dokonuje etycznej oceny współczesnych problemów społeczno-politycznych
6. rozpoznaje, rozumie i ocenia zadania stojące przed współczesną humanistyką, a także proponuje własne rozwiązania problemów

Treści programowe dla zajęć:

Nowa humanistyka – definicje, dyskusje, debaty

Wybrane współczesne dyskursy krytyczne

Koncepcje autorskie wybranych teoretyków

Współczesne dyskursy krytyczne jako narzędzia interpretacyjne

Społeczna odpowiedzialność humanistyki zorientowanej krytycznie

Translacja między różnymi dyskursami oraz teorią a zróżnicowanym odbiorcą

Nazwa zajęć: **Globalizacja i literatura światowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. definiuje, porównuje i wiąże ze sobą pojęcia z zakresu metodologii badań literackich i poetyki, historii, socjologii, antropologii, ekonomii (stosując terminologię poprawnie i zgodnie z przeznaczeniem)
2. rekonstruuje wskazane koncepcje „literatury światowej” oraz podstawowe teorie globalizacji i dokonuje ich krytycznej oceny
3. charakteryzuje powiązania pomiędzy twórczością literacką i obiegiem literackim a procesami globalizacji

w zakresie umiejętności:

1. interpretuje powiązania pomiędzy twórczością literacką i obiegiem literackim a procesami globalizacji
2. buduje syntezę historycznoliteracką uwzględniającą perspektywę globalizacji
3. projektuje możliwe kierunki rozwoju refleksji o literaturze w kontekście procesu globalizacji
4. buduje samodzielną interpretację dzieła literackiego z wykorzystaniem narzędzi „literatury światowej”, z uwzględnieniem socjologicznego wymiaru globalizacji oraz jego wpływu na literaturę
5. samodzielnie przygotowuje prezentację stanowiska, merytoryczną argumentację

w zakresie kompetencji społecznych:

1. bierze udział w dyskusji, moderuje dyskusję

Treści programowe dla zajęć:

„Literatura światowa” – wybrane koncepcje (Goethe, Casanova, Said, Spivak, Moretti)

Globalizacja – podstawowe teorie (Marks/ Engels, Bauman, Gray, Fukuyama, Huntington, Braudel, Wallerstein, Klein)

Globalizacja wobec teorii i metodologii literackich

Literatura obca w kontekście kolonializmu i dekolonizacji

Władza, hegemonia kulturowa i globalizacja jako kontekst interpretacyjny

Konsekwencje globalizacji dla literatury światowej; przyszłość literatury w kontekście globalizacji

Nazwa zajęć: **Seminarium dyplomowe**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. przedstawia szeroką i ukontekstowaną wiedzę niezbędną do samodzielnej realizacji projektu badawczego (napisania pracy magisterskiej)

w zakresie umiejętności:

1. potrafi aktywnie uczestniczyć w dyskusji związanej z tematyką seminarium, formułując własne poglądy i odnosząc się do opinii wyrażanych przez innych członków grupy
2. potrafi stosować zasady prawa autorskiego, a także wprowadzać pozyskane dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej
3. potrafi wyszukiwać i przetwarzać specjalistyczne informacje niezbędne samodzielnej realizacji projektu badawczego (napisania pracy magisterskiej)
4. potrafi formalnie zredagować pracę magisterską (sporządzanie bibliografii, przypisów, spisu treści)

5. potrafi opracować konspekt, sporządzić opis projektu badawczego, a także napisać pracę spełniającą merytoryczne, metodologiczne i formalne wymagania określone dla prac magisterskich z zakresu filologii polskiej

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykazuje się wysokim poziomem świadomości literackiej i językowej oraz kulturą języka, jest gotów rozwijać się oraz inspirować innych, także podczas pracy zespołowej

Treści programowe dla zajęć:

Merytoryczna i metodologiczna specyfika seminarium oraz zasady pisania prac magisterskich, doskonalenie narzędzi metodologicznych niezbędnych do napisania pracy magisterskiej
Prezentacja tematów prac magisterskich i dyskusja na ich temat
Dokonanie przez studentów wyboru tematu pracy magisterskiej
Przedyskutowanie kluczowych problemów i kontekstów związanych z tematyką prac
Prezentacja konspektów, opisów projektów badawczych, fragmentów prac magisterskich połączona z dyskusją na ich temat

Nazwa zajęć: **Język hiszpański specjalistyczny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. potrafi posługiwać się językiem ogólnym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 + Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz językiem specjalistycznym umożliwiającym czytanie ze zrozumieniem tekstów związanych ze studiowanym kierunkiem.
2. potrafi zrozumieć treści wykładów, prelekcji, szkoleń oraz innych wypowiedzi na tematy związane ze studiowanym kierunkiem
3. potrafi zrozumieć, streścić i zinterpretować teksty specjalistyczne związane ze studiowanym kierunkiem
4. potrafi zinterpretować treści przedstawione w formie graficznej
5. potrafi formułować wypowiedzi ustne i pisemne dotyczące środowiska akademickiego oraz tematyki studiowanego kierunku
6. potrafi kompleksowo przygotować się do rozmowy o pracę
7. potrafi samodzielnie rozwijać kompetencje językowe

Treści programowe dla zajęć:

Słownictwo specjalistyczne z użyciem tekstów właściwych dla studiowanego kierunku, z szczególnym uwzględnieniem następującej tematyki:
organizacje społeczne, zjawiska polityczne, techniki walki politycznej w różnych ustrojach, marketing polityczny, system instytucjonalny Unii Europejskiej
Analiza i dyskusja w oparciu o teksty popularno-naukowe i naukowe właściwe dla studiowanego kierunku
Interpretacja informacji graficznej
Tworzenie tekstów akademickich oraz tekstów związanych ze studiowanym kierunkiem
Poszukiwanie pracy: otwarte i ukryte rynki ofert pracy
Proces rekrutacji
Rozmowa o pracę

Nazwa zajęć: **Teorie języka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. omawia w pogłębiony sposób miejsce językoznawstwa wśród innych nauk i jego z nimi powiązania, teoretyczne uwarunkowania językoznawstwa, jego procedury poznawcze i metodologie, wykorzystywaną terminologię, główne tendencje rozwojowe językoznawstwa, wybrane idee filozoficzne teorii językoznawczych
2. przedstawia w pogłębiony, uporządkowany i podbudowany teoretycznie sposób zagadnienia szczegółowe z zakresu językoznawstwa, jego subdyscyplin i relacji między nimi

w zakresie umiejętności:

1. potrafi formułować i rozwiązywać problemy odnoszące się do teorii językoznawczych oraz na podstawie poprawnie sformułowanych przez siebie wniosków prowadzić debaty i brać udział w dyskusjach, dotyczących tych problemów
2. potrafi dokonać samodzielnej, krytycznej lektury tekstów naukowych i dyskusji z prezentowanymi w nich problemami z zakresu teorii językoznawczych
3. potrafi przygotować w tandemie prezentację multimedialną ukazującą wybrane problemy z zakresu teorii językoznawczych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu teorii językoznawczych i ustawicznego jej doskonalenia, czemu towarzyszy krytyczna ocena odbieranych treści i waloryzowanie źródeł informacji, a także do uznania znaczenia wiedzy z tego zakresu dla rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych w środowisku zawodowym bądź w procesie komunikacji społecznej

Treści programowe dla zajęć:

Miejsce językoznawstwa w klasyfikacji ogólnej nauk: lingwistyka jako nauka empiryczna, humanistyczno-społeczna, idiograficzna i podstawowa

Refleksje nad językiem przed XIX wiekiem (Panini, Platon; średniowieczny spór o powszechniki; racjonalizm i empiryzm w refleksji nad językiem – koncepcje Leibniza, Locka, Hume'a); uniwersalia językowe (Gramatyka z Port Royal)

Językoznawstwo historyczne-porównawcze (indukcjonizm)

Język jako system jednostek wzajemnie się warunkujących; strukturalizm językoznawczy; strukturalistyczne teorie językoznawcze (weryfikacjonizm)

Gramatyka generatywno-transformacyjna jako zwrot metodologiczny w językoznawstwie

Pragmatyczne teorie językoznawcze (falsyfikacjonizm)

Kognitywne teorie językoznawcze (postmodernizm)

Językoznawstwo kulturowe (m.in. koncepcja lingua mentalis w ujęciu A. Wierzbickiej; ujęcie szkoły lubelskiej)

Różne koncepcje badania dyskursu

Pogranicza językoznawstwa – socjolingwistyka, psycholingwistyka, neurolingwistyka, lingwistyka antropologiczna

Nazwa zajęć: **Praktyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. prawidłowo charakteryzuje poziomy językowego funkcjonowania osoby dorosłej

w zakresie umiejętności:

1. krytycznie ocenia i omawia przejawy zaburzeń mowy i/lub języka

2. programuje etapy pracy z osobą z zaburzeniami mowy i/lub języka

3. właściwie stawia diagnozę określonych deficytów językowych

w zakresie kompetencji społecznych:

1. nawiązuje dobry kontakt z osobą wymagającą stymulacji językowej

Treści programowe dla zajęć:

Zawartość merytoryczna dostępnych podręczników i pomocy naukowych do terapii i diagnozy zaburzeń mowy i/lub języka

Metody i techniki stymulacji językowej

Planowanie procesu terapii

Dostępne testy wykorzystywane do diagnozy poszczególnych deficytów językowych

Samodzielne projektowanie i wykonanie pomocy do terapii językowej.

Nazwa zajęć: **Warsztat logopedy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. charakteryzuje cele wykorzystywania multimedialnych programów komputerowych w profilaktyce, diagnostyce oraz terapii logopedycznej

w zakresie umiejętności:

1. sprawnie porusza się po stronach i portalach internetowych związanych z logopedią

2. wykorzystuje konkretne programy multimedialne w terapii określonych zaburzeń mowy i języka zarówno u dzieci, jak i dorosłych

3. krytycznie ocenia ofertę dostępnych na rynku multimedialnych programów komputerowych, przeznaczonych do celów diagnostycznych oraz terapeutycznych

4. tworzy własną propozycję ćwiczeń interaktywnych w terapii z pacjentem w formie prezentacji w Power Point

Treści programowe dla zajęć:

Zapoznanie ze stronami internetowymi związków i organizacji naukowych związanych z logopedią.

Programy komputerowe w pracy logopedy i ich znaczenie w terapii poszczególnych zaburzeń mowy i języka.

Programy logopedyczne w profilaktyce oraz diagnostyce zaburzeń mowy i języka – charakterystyka wybranych rodzajów (np. „Słyszę dla przedszkolaków”, KOLD, KORP)

Programy logopedyczne wykorzystywane w terapii konkretnych zaburzeń (np. „Afasystem” w terapii afazji, „Echokorektor” w terapii jąkania czy „Logoobrazki” w terapii sygmatyzmu u dzieci)
Próby merytorycznej i metodycznej oceny programów
Przygotowanie cyklu prezentacji służących usprawnianiu artykulacji wraz z funkcjami wspomagającymi mowę

Nazwa zajęć: **Diagnoza i terapia dyzartrii**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. określa istotę oraz przyczyny zaburzeń dyzartrycznych zarówno u dzieci, jak i osób dorosłych
2. różnicuje poszczególne typy dyzartrii
3. charakteryzuje zaburzenia artykulacji w przypadku zaburzeń dyzartrycznych
4. wskazuje techniki wykorzystywane w terapii osób z dyzartrią i anartrią

w zakresie umiejętności:

1. planuje kolejne etapy terapii dyzartrii u dzieci i osób dorosłych

Treści programowe dla zajęć:

Istota oraz etiologia dyzartrii i anartrii
Różnicowanie dyzartrii u dzieci i osób dorosłych
Podziały dyzartrii wg kryterium przyczynowego
Podziały dyzartrii w zależności od poziomu uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego
Zaburzenia artykulacji w przypadku dyzartrii
Terapia logopedyczna dyzartrii u dzieci i osób dorosłych
Rehabilitacja dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym

Nazwa zajęć: **Sztuka przekładu I**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wskazuje i omawia najważniejsze problemy stawiane przed tłumaczem przez tekst oryginalny

w zakresie umiejętności:

1. poprawnie przekłada dłuższy fragment anglojęzycznego tekstu literackiego lub naukowego z dziedziny humanistyki, charakteryzującego się umiarkowanym stopniem trudności
2. uzasadnia swoje wybory translatorskie w dyskusji lub pracy pisemnej
3. rozpoznaje cel cudzej inicjatywy translatorskiej, rekonstruuje i ocenia strategię tłumacza oraz jego indywidualny styl – i proponuje własne rozwiązania

w zakresie kompetencji społecznych:

1. czynnie uczestniczy w dyskusji na temat omawianego przekładu i w zespołowej pracy translatorskiej

Treści programowe dla zajęć:

Warsztaty tłumaczeniowe z elementami wykładu - w zależności od tematu zaproponowanego przez zaproszonych wykładowców

Nazwa zajęć: **Poetyka przekładu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wskazuje i charakteryzuje najistotniejsze zagadnienia z zakresu współczesnej poetyki przekładu
2. wskazuje i omawia najważniejsze problemy stawiane przed tłumaczem przez tekst oryginalny

w zakresie umiejętności:

1. rozpoznaje cel danej inicjatywy translatorskiej, rekonstruuje i ocenia strategię tłumacza oraz jego indywidualny styl
2. czyta ze zrozumieniem prace naukowe z zakresu poetyki przekładu, także anglojęzyczne, rekonstruuje ich główne tezy oraz potwierdza je lub podważa na samodzielnie dobranych przykładach
3. przygotowuje prezentację na temat wybranego zagadnienia poetyki przekładu przy użyciu właściwego dla tej dziedziny języka naukowego i z odwołaniem do literatury przedmiotu

Treści programowe dla zajęć:

Zakres zainteresowań poetyki przekładu. Ontologia dzieła tłumaczonego i jego zmienny status w kulturze docelowej

Modele przekładu w kulturze zachodniej a rola tłumacza, jego niewidzialność - i potęga (tłumacz a dyskurs władzy)

Teoria i praktyka – po co tłumaczowi poetyka przekładu?

Specyfika pracy tłumacza i podstawowe etapy tłumaczenia. Strategie tłumaczeniowe

Niedościgły ideał pełnej ekwiwalencji. Przekład a interpretacja i nadinterpretacja; dominanta translatorska; przekład a wypełnianie „miejsc niedopowiedzenia”
Seria translatorska, jej elementy centralne i peryferyjne. Etyka tłumacza - rozwiązania własne a rozwiązania poprzedników
Przekład a intertekstualność
Nieprzekładalność i substytucja
Podstawowe błędy tłumaczeniowe